

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **32**

DEN 9 AUG. 1925

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR
EVA NYBLÖM

Selma Lagerlöfs Jerusalem

skall i höst visas å filmen för vilken bokens handling blivit bearbetad. Här en bild från Dalarna med Lars Hansson och Mona Mårtensson.

SARAH BERNHARDTS BÄSTA VÄN

LOUISE ABBEMA — SJÄLV EN BERÖMD KONSTNÄRINNA — BERÄTTAR OM »DEN GUDOMLIGA» OCH ANDRA RYKTBARHETER.

DE GÅNGER JAG HADE lyckan att träffa Sarah Bernhardt, såg jag alltid i hennes närhet en liten spänstig, gråhårig dam, klädd som våra första feministerna och med hederslegionens band i kavajens knapphål. De mörka ögonen lyste av intelligens under pannluggen, och mellan de fina fingrarna höll hon gärna en cigarrigarett.

Det var den kända målaren Louise Abbema.

Efter Sarah Bernhardts död har jag många gånger tänkt uppsöka henne för att få höra en del särdrag om den beundransvärda skådespelerskan. Dock först denna eftermiddag ringde jag på hennes dörr. — Hon bor vid rue Lafitte sedan fyrtiosju år tillbaka. Em gammal tjänare förde mig genom den fil ålderdomligt möblerade rum, överfyllda av tavlor och bibelots och in till målaren, som satt i sin atelier med en nyuppskuren bok i hand — det enda föremålet i hela lägenheten som talade om nutid.

Namnet Sarah Bernhardt slog genast en sympatiens bro emellan oss. Hon hade ofantligt mycket att berätta, jag att fråga om.

Man kan ej säga att Louise Abbema levat i skuggan av Sarah Bernhardt utan vid hennes sida.

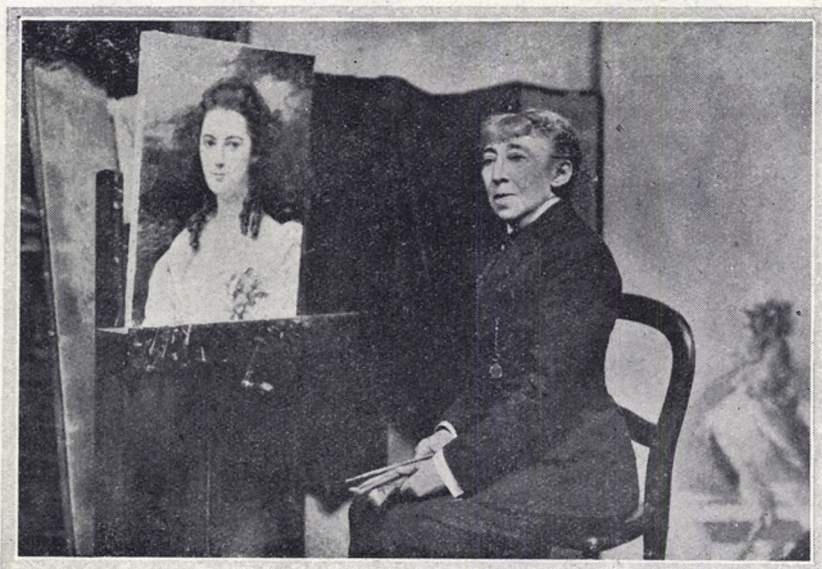
Louise Abbema har en vacker karriär bakom sig. Hennes porträtt och väggmålningar återfinnas såväl i privata samlingar som i statens och förutom den vackraste av ordnar, det röda bandet, har hon en samling hederstecken från olika land.

Louise Abbema är född artist. Redan som liten, då hon reste med sina föräldrar i Italien, drömde hon endast om att fästa naturens skönhet på duken. Som fjortonårig satt hon i Louvren och kopierade Velasquez, då Carolus-Duran stannade framför hennes duk, förvånad att finna så mycken kraft och saft i en ungdoms arbete. Han erbjöd henne att komma som elev till sig, vilket hon också gjorde.

Vid sexton års ålder utställde hon på Salongen ett porträtt av sin mor, som blev uppmärksammat. Och då Sarah uttalade sig berömmande om detsamma i artistens närvaro, bad denna gemensamma vänner att presentera henne. Så knöts det vänskapsband som endast döden kunde upplösa. Vem vet, kanske ej heller den? På ett porträtt av skådespelerskan läser jag denna inskrift: Till Louise Abbema, vännen från igår, idag, i morgon — och däruppe.

Målaren utförde sedermera ett porträtt av Sarah Bernhardt där man måste beundra den säkra teckningen och den förträffliga stoffbehandlingen. Sarah åter skulpterade Mademoiselle Abbemas förnäma lilla huvud.

— Har hon verkligen utfört denna byst helt och hållet? måste jag fråga. Det har

Louise Abbema.

Iduns Pariskorrespondent har gjort en intervju med Sarah Bernhardts intimaste väninna och förtrogna, Louise Abbema, känd målaren i Frankrike och en original och intressant personlighet.

ju sagts om Sarah att hon använde sig av hjälpare såväl då hon skulpterade som då hon skrev?

— Absolut ensam! blev målaren svar. — Sarah, som kände ryktet, brukade skämtsamt säga: »Det är väl inte heller jag som spelar mina roller utan hjälp». — Hon var så lustig och så god... Aldrig plågade hon sin omgivning med sin sjukdom... Jag minns då hon blev amputerad. Det skedde i Bordeaux 1915. Mig hade hon alls ej förberett... för att jag ej skulle oro mig. Kvällen förut kom ett telegram som lød: I morgon taga de av mig benet. Bed för mig!

... Först när de värsta plågorna voro över, skrev hon... Här är förresten det brevet, sade min värdinna och räckte mig med lätt darrande hand ett kuvert prytt med Sarahs vapen Quand Même (Trots allt). Handstilen var mjuk, liksom målad med finaste tuschpencil och innehållet älskligt. Hon ordnade däri för de sina och oroade sig för att ligga överksam då fosterlandet behövde henne...

Det var ej tomma ord. Då Amerikas inträde i kriget skulle avgöras, utträttade Sarah Bernhardt säkert mer än någon ambassadör. Hon reste nämligen dit och gästspelade så fort hon kunde hålla sig uppe efter operationen.

En damernas egen

kan man kalla Iduns andra sommarpristävlan, där uppgiften gäller att tillverka och sy den bästa kombinationen. 25 kr. första pris, 15 och 10 kr. resp. andra och tredje pris. Tävlingsstiden utgår den 1 sept.

Min värdinna återtog:

— Theatre Francais gästspelade i London 1879. Jag jämte andra av teaterns vänner följde med dit över. — Sarah var då sociétaire vid teatern. — I London träffade vi förresten Erlandsmaninna, Kristina Nilsson. Londonpubliken delade sin entusiasm mellan de franska gästerna och sångerskan från Norden. Kristina Nilsson var oerhört uppburen. Jag var just inne i hennes loge då prinsen av Wales (sedermera Edvard VII) lät anmäla sig och bland annat berättade den sorgliga nyheten att prins »Loulou» Napoleons och Eugénies ende son, blivit mördad av zulukafferna... Vilket var en stor olycka för oss. Ni ser själv vart republiken fört oss.

Mademoiselle Abbema tillhörde tydligen det rojalistiska partiet. Vilket förresten ej var att undra på. Hennes stamfader var nämligen en greve av Narbonne, oäkta son av Ludvig XV. Hennes stammödrar var den spirituella skådespelerskan Contat.

Under en baldakin i atelieren sitter också en vacker gravyr av sagda dam. Där inunder var placerat ett bord och hit förde mig nu min upptäckarlusta.

— I albumet där finner ni ett porträtt av »Christine», sade Mademoiselle Abbema. Jag träffade henne sedan mycket i Paris liksom hennes man.

— Greve de Casa Miranda, sade jag och hoppade tanklöst några decennier fram i tiden.

— Nej, hennes första man bankiren Auguste Rouzeaud. Han kom ofta hit och åt middag då hans hustru var på turné. Det var förresten synd om honom. Christine behandlade honom som en vante...

»Fleurs du Mal», läste jag på ett nothäfte prytt med konstnärligt målade orkidéer.

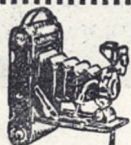
— Det är Gustave Charpentiers första komposition till Baudelaires text, förklarade Mademoiselle Abbema. Jag har gjort omslaget... Kompositören och jag har alltid varit goda vänner. Då han höll på med sin första opera, spelade han den akt efter akt för mig. En gång frågade jag: »Vad ska den heta?»

»Ett kvinnonamn», blev hans svar. »Ert om ni vill?» — Och så fick operan namnet Louise.

I detsamma slog en liten pendyl sju silverklingande slag, som bröt stillheten och återkallade mig till nuet. Jag hade varit där uppe i flera timmar!

Jag bjöd farväl. Störtade ner för de fem stegarna till trappor och befann mig ute på den av människor vimlande lilla platsen utanför kyrkan Nôtre-Dame-de-la-Lorette, lämnande Louise Abbema ensam, rak och modig i sitt gamla hem, omgiven av sina kära minnen.

ANNA LEVERTIN.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS. I NAMNET — EASTMAN KODAK COMP. — PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRÅMKALLNING OCH KOPIERING GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG - MALMÖ - STOCKHOLM

VAD SVENSKORNA HA ATT LÄRA AV KINESISKORNA

UTTALANDEN AV EN KINESISK DELTAGARE I EKUMENISKA MÖTET.

NATIONAL CHRISTIAN COUNCIL kallas i Kina det stora nationalförbundet, vars mål är att i alla klasser och partier söka sprida kristendomens läror och göra dem tillgängliga för kinesiskt kynne. Förbundet stiftades för tre år sedan och räknar bland sina medlemmar huvudsakligen kineser, men dessa samarbeta livligt med missionärer av olika bekännelser, dock utan att själva vilja binda sig vid någon bestämd sekt eller kyrka. Förbundets enda kvinnliga sekreterare, miss Yu Jung Fan, som anlant till Stockholm för att delta i ekumeniska mötet, berättar entusiastiskt om dess verksamhet.

Tolerans och respekt för andras åsikter är något vi hålla högt i Kina, säger hon, och för oss är kristendomens väsen och innebörd det centrala. Vi vilja dyrka vår Gud efter våra gamla former för gudsdyrkan och vad som synes oss alldeles betydelselöst är de många dogmerna och doktrinerna. Att bokstaven dödar och anden gör levande är en djup sanning. Vi drömma om att se Kristi anda, kristligt sinne segra på alla områden — praktiskt och ideellt, i politik och socialt arbete lika väl som i hem och skolor. Kunna vi göra det målet till verklighet, då betyder det sedan föga, i vilka olika bekännelseformer skilda kyrkor och sekter ge uttryck åt sitt gudsbegrepp.

Miss Yu Jung Fans verksamhet som sekreterare består till stor del i att resa omkring och genom föredrag, följda av diskussion, vinna terräng för sin övertygelse.

Nästan undantagslöst är det männen som äro i majoritet bland mina åhörare, säger hon, och de lyssna med ett allvar och ett intresse, som gör mig tacksam att få tala. Klart och hänsynsfullt lägga de fram sina

Miss Yu Jung Fan.

Kinas kvinnliga representant på det ekumeniska mötet är en ung Miss Yu Jung Fan, som här berättar om sin verksamhet som sekreterare för kristliga nationalförbundet i sitt land och samtidigt gör några jämförelser mellan sitt land och västerlandet.

argument och vare sig de låta sig övertygas eller ej, är det en glädje att resonnera med dem. Inte heller finna de något märkvär-

digt i att det är en kvinna, som uppträder. Utvecklingen har gått fort i det landet under de senaste 10 åren och det är ju nu inte så sällsynt, att unga flickor studera vid universiteten. Man börjar betrakta kvinnan som syster och kamrat och hon respekteras och uppskattas så oändligt mycket mer än vad utlänningar, särskilt västerlänningar, kunna ana. Detta gäller i synnerhet de högre klasserna, vilken social eller ekonomisk ställning de sedan intaga. Hos oss bedömer man nämligen människor så gott som uteslutande efter deras bildningsnivå och en man utan förmögenhet och inflytande men fint bildad står socialt betydligt högre än en rik utan bildning. Och ett tecken på bildning är hänsynsfullhet och hövlighet. Kvinnorna bemötas också med stor hänsyn, även om vår hövlighetscodex inte rymmer alla dessa små uppmärksamheter som västerlandets, där parollen överallt tycks lyda »Ladies first». Men vad betyder i grunden alla sådana där små artigheter mot lyckan att få arbeta sida vid sida, känna att det är den personliga insatsen, som betyder något? Ingenting är barnsligare än att dela upp allt i olika skikt och säga: denna verksamhet passar för kvinnor, denna för män, allt beror dock ytterst på vars och ens personlighet. Visst tror jag att det stora flertalet kvinnor både i östern och västern finna lyckan endast inom hemmet men själv skattar jag min frihet och min nuvarande verksamhet vida högre.»

Miss Yu Jung Fan är tydligen en av dem som kommit på rätt plats i livet och med sin klokhet och takt är hon en utmärkt representant för kulturfolket i Mittens rike.

FLEUR.

Talrika familjer, barnrika mödrar bli mer och mer sällsynta. Likväl lever alltfjämt i vida kretsar den gamla satsen, att många barn är mödrarnas ära och stolthet. Ett vackert bevis härpå är grevinnan Ulla Hamilton, född Le-

Många barn — mödrarnas stolthet.

wenhaupt, maka till generalen, greve John Raoul Hamilton. Den första fotografien, som är tagen 1894 visar hela familjen, den andra (1913) av grevinnan som änka, omgiven av söner och döttrar, mågar och sonhustrur. — Idun, som gärna ville öppna sina spalter för flera bilder av liknande slag, vädjar till läsekretsen att insända porträtt av mödrar, omgivna av många barn.

Nobless

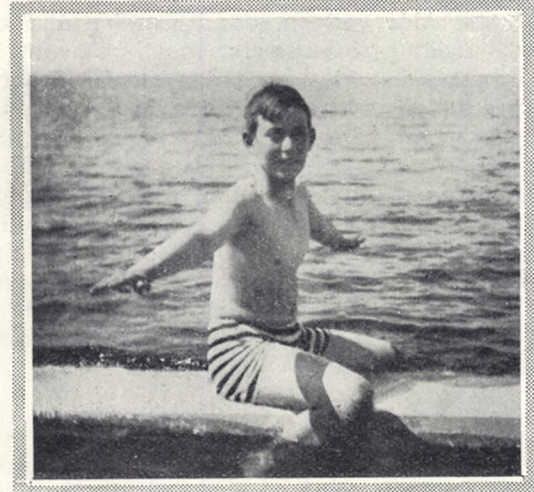
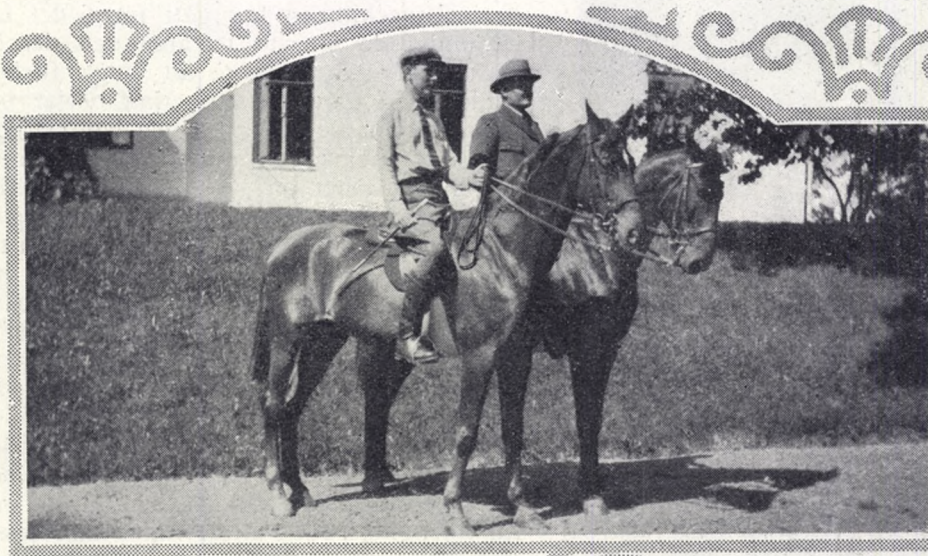
GER DJUP GLANS

SMETAR EJ

BEVARAR SKORNA

E N H U R T I G P R I N S

PRINS LENNART, SOM KONFIRMERAS I DAGARNA.

I näst föregående nummer berättade en korrespondent om Replinge prästgård, där prins Lennart tillsammans med flera andra ungdomar går och läser. Med anledning av konfirmationen, som äger rum den 9 aug. ge vi här en skildring av den begåvade unge fursten.

Fr. v.: På ridtur, Stenhammar 1924. Ombord å M/s Pentandria, sommaren 1924. Bad på Solliden 1922. På utfärd med Pentandria 1924.

MAN HADE LEKTION I SVENSKA i prins Lennarts klass i Almquistskolan. Lärarinnan frågade vilken favoritförfattare var och en av eleverna hade. »Farsan» svarade prinsen strålande av entusiasm. Hans beundran för fadern inskränker sig inte till dennes litterära gärning. Det är hela hans personlighet, som sonen med sin starka gossaktiga idealism omfattar med hängiven kärlek och beundran. »Farsan» är för honom idealet. Det är heller inte endast blodsbandet utan många och rika intressen, som knyta de två samman och faderns rika begåvning har blivit sonens arv. Utpräglad humanist har han stor lättighet för språk, skriver gärna och utan svårighet vers och prosa, ibland högstämnd och sublim men lika ofta skämtsam och uppsluppen, har ett starkt intresse för historia och övriga humanistiska ämnen men är samtidigt — som alla pojkar — lockad av mekanikens mysterier och sysslar gärna därmed. Matematik tycks tillsvidare vara enda stötestenen för hans mångsidiga rika begåvning.

I likhet med de flesta lyriskt anlagda naturer älskar han musik, sjunger och spelar själv gärna — även om långa övningar och skalor inte alltid faller honom i smaken. Efter ansträngningarna lockar lekplanen eller idrottsplatsen så mycket mera och där

tar hans livliga natur snart ut sin rätt. Men hur ivrigt han än hänger sig åt skridskoåkning, skidlöpning eller bollkastning, frågar han aldrig sin åsikt, att sporten endast är till för nöje och rekreation. Självändamål bör den aldrig bli. Redan som liten pys gjorde han vid 3—4 år sina första lärospån som ryttare. Hans ridhäst var då hingsten Watsjirah, en av de små samesiska hästar prins Wilhelm hemförde från Siam, och fast han nu för längesedan övergått till fullblodshästar, är detta djur alltså liksom gråhunden Gorm, som han fick som valp, hans trogna vän.

Ty de som en gång vunnit hans tillgivenhet, kunna också lita på den. Det kunna nog medlemmarna i orden »Örnarna» intyga. Denna orden stiftades en gång på Stenhammar, då hans vänner från »privatklassen» på slottet, där han gick innan han började i Almquistskolan, voro på besök. De högtidliga intagningsceremonierna var prins Lennarts idé liksom igenkänningsignalerna och ordensregeln, att alla på årsdagen av ordens tillkomst skulle skriva till varandra, om man ej kunde träffas. Ordensbrödernas egentliga verksamhet gick ut på scoutliv och var och en hade sitt ordensnamn »Örnöga», »Lejonet» o. s. v.

Prins Wilhelm blev också högtidligen intagen i orden — en ära som säkert glädde

honom — liksom han alltid med glädje delat och delar sonens intressen och lekar, vare sig det gäller att spela krocket på Stenhammar, göra »natthugg» d. v. s. en språngmarsch genom slottsvåningen (en lek som prins Lennart som yngre var mycket förtjust i) eller företaga utfärder med motorbåten »Pentandria», som han erhöll för några år sidan. Namnet fick den dels för att prins Lennart då gick i femte klassen (Pentandria är klass 5 i Linnés system) dels emedan motorn är från Pentaverken.

Det är emellertid inte bara vuxnas och jämnårigas sällskap han är road av, han finner också mycket nöje i att sysselsätta sig med mindre barn. De små flickorna Leuhusen, respektive sex och åtta år, äro hans synnerliga vänner, dem hälsar han ofta på och ger gärna leksaker. Deras mor, friherrinnan Leuhusen född Rudbeck, förut hovfröken, fäste han sig vid redan som liten och den vänskapen är alljämt lika stark.

Men lekar, läsning, vänner är icke nog att fylla hans ideella längtan. Med djupt och levande intresse går han upp i religionsundervisningen och under konfirmationsläsningen har han med stort allvar sökt klarhet i vaknande frågor och spörsmål.

FLEUR.

Recept på ett gott samvete.

Mr Micawber, en av Charles Dickens' romanfigurer, hade aldeles rätt när han sade: »Att tjäna 25 shillings i veckan och ge ut 24, det är detsamma som glädje, god sömn om natten, gott samvete, men, att då man tjänar 25 shillings i veckan ge ut 26, det är detsamma som sorg, sömnlöshet, oro, samvetsagg». Om mr Micawber levte i våra dagars Stockholm skulle han ha tillagt: Handla följaktligen endast kontant och gör uppköpen där alla ha denna förmån, nämligen i

**Konsumtionsföreningen
Stockholm m. o.**

FLICKAN I ÄMBETSVERKEN

TYPER UR DE SJÄLVFÖRSÖRJANDES LED.

Från vänster: Från en kamratfest. — Glad och trevlig samvaro i lunchrummet. — En kollega på väg mot äktenskapets säkra hamn, firas.

DEN UNGA DAM, SOM PÅ UTRIKESdepartementet, riksbanken, riks försäkringen, pensions-, social-, domän-, eller medicinalstyrelsen och därmed liknande verk sörjer för vår välfärd och trygghet eller stillar vår nationella hunger efter statistik, ser nog helst, att man inte räknar med henne som »typ.» Hon är först och främst en väluppfostrad familjeflicka och som sådan sköter hon visserligen med omsorg och plikttröhet sitt arbete men utan att däri se något kall eller livsmål, som med en smula patos kan färgas om till ett antagligt surrogat för hem- och familjelycka.

I väntan på denna senare använder hon istället sin lediga tid till sport och jazz, åker skidor på vintern, seglar och spelar tennis om somrarna och hedrar under säsongen teaterpremiärer, travtävlingar, fotbollsmatcher och utställningar med sin närvaro. Det kan till och med hända, att man i verk, där kvinnlig fågning och ungdom blommar särskilt rikt, bildar både idrotts- och dansklubbar, där hon liksom på vanliga baler och middagar är en värdig representant för das ewig weibliche. Sällan riskerar hon vid sådana tillfällen, att man närmar sig henne med en konversation om arbetet — ett outrotligt bruk visavi andra självförsörjande. Ty intet arbetsdamm vidlåder henne utanför verkets väggar — knappast innanför dem heller. Istället vilar det över hennes soignerade och distingerat eleganta person inte så litet av den älskliga ljuvhet, som skalderna eljest envist vilja tillskriva »forna tiders kvinnor» som monopol.

Endast i undantagsfall tränger tidens mångomtalade brådska in genom verkens ärevärdiga murar, vanligen härskar där

Korrekt, kvinnlig och väluppfostrad är den unga damen i ämbetsverken en så sympatisk typ av "självförsörjande", att allmänna meningen förklarar henne inte vara någon typ alls.

trygghet och arbetsro. Lugnt och jämnt går allt sin gilla gång, man börjar och slutar efter klocka, och lunchrasten är ett glatt och vederkvickande avbrott i den lagstadgade 7-timmarsdagen. I samband därmed firas också eventuella namnsdagar med all önskvärd grundlighet och festföremålet höljes med rosor, presenter och konfekt. Ännu festligare är det, när hon själv eller någon av hennes kvinnliga kamrater lämnar verket för att övergå till vad de kalla »kvinnans bästa yrke». Då arrangeras avskedsfester och lysningspresenter med ett jubel, som påminner om själarnas i Dantes Pur-

gatorio, när någon av skaran frälstes och fördes över tröskeln till Paradiso...

Reserverad och korrekt vänlighet — en smula tempererad efter olika sympatigrader men alltid synnerligen respektfull mot överordnade — det fordrar den goda tonen i statens verk — präglar henne. Och eftersom all befördran här går efter givna lagparagrafer — möjligen tolkade med en viss hänsyn till relationer — är hon tämligen skyddad för frestelsen att aggressivt använda näbbar och klor i kampen för att komma fram. Löneförhöjningar och dylika framsteg komma automatiskt — även om lagen om lika lön för lika arbete låter vänta på sig.

Lyckligtvis är hennes längtan efter denna reform inte alltid så brännande, ty ofta har hon i huvudstaden ett gott och ombonat hem och behöver själv bara sörja för kläd- och fickpengar. Men det kan också hända att hon är helt och hållet hänvisad till sig själv och i en liten jungfrubur à la Norrtullsligans delar ljuvt och lett med en kamrat i samma situation för att få debet och kredit att gå ihop. Även här utvecklar hon det ordningssinne, som är hennes beprisade dygd i ämbetsverket och därtill en hemkänsla och en smak, som visar att hon är och förblir la femme.

Men hurudan hennes ekonomi än är, alltid inger det en viss respekt att vara »statens tjänsteman», som bör stimulera hennes självkänsla. Också är hon på pensionat och i inackorderingsfamiljer en ackvisition att räkna med. Där som annorstädes kulminerar allmänna uppfattningen av henne med omdömet: Hon är ingen typ hon verkar inte — »självförsörjande».

FLEUR.

Om Idun

blivit slutsåld på båtar och tåg så var vänlig anmäl detta omgående till Iduns Expedition, tel. 16 46 och Norr 61 47.

NÄR SVERIGE VAR RYSSLANDS SJUKSYSTER

NÅGRA MINNEN AV EN SVENSKAS BARMHÄRTIGHETSGÄRNING UNDER KRIGSFÄNGARNAS SVÅRA ÅR.

FRÅN HEMMET DÄR NERE I TJUST på den långsmala halvön mellan tvenne havsvikar, som spegla skogar och berg och har en rik skärgård, vars öppna fjärdar bjuda på vida utsikter, gick vår väg uppåt landet förbi kyrkor, byar gårdar och flera mer eller mindre historiska platser och herresäten.

Efter ett par timmars färd, äro vi uppe vid Östgötagränsen, där Tjustnaturen icke är minst härlig vid det undersköna Kvistrum tillhörigt baroniet Adelsvärd, men nu hem för generallotsdirektör Linders änka, fru Linder född Pfeiff.

Hos henne gästar hennes syster Anna.

Så träffas vi, efter mångårig skilsmässa, åter tillsamman. Och genast känner man livligt hur vänskap och sympati blivit djupare och allvarligare än förr, efter alla de olika livserfarenheter man ömsesidigt genomgått.

Märkliga äro de öden fru Anna Linder genomlevat, ej minst efter hennes makes, hamnkaptensens i Stockholm, Adolf Linders död år 1911.

Förut hade hon, under den tid mannen var befälhavare på stora långgående ångare, följt honom på mer än en färd, där faror av flera slag mött, och där hennes mod och rådhighet bestått vackra prov.

Hennes sorg och ensamhetskänsla vid mannes död voro överväldigande. Hon for då till Frankrike för att mera fullständigt lära landets språk och på så sätt genom tankarbete skingra sorgen. Föga anade hon då vilken stor nytta hon i Ryssland skulle få av att kunna franska språket, där detta var det mest omtyckta bland främmande språk, liksom senare i Ruhr på franska gränsen.

Efter krigsutbrottet år 1914 greps hon av en innerlig önskan att kunna vara till verkligt gagn för de genom krigets olyckor lidande människorna. Hon fick genom drottning Victorias bemedling studera Röda korsarbetet i Baden, dit hon for i november samma år samt omhändertogs av drottningens moder storhertiginnan Louise. När Anna Linder talar om denna furstinna strålar hennes blick och rösten blir varm. Hon kallar storhertiginnan »den ädlaste bland människor» — en verklig boren härskarinnas, som på ett storartat sätt förstod och kände för alla människor. Storhertiginnan besökte de sårade, utan avseende på nationalitet, satte sig hos dem och tog reda på deras öden samt hjälpte dem, när därtill fanns möjlighet att komma i förbindelse med de sina. Själv hade hon så genomlevat lidandet att fru Linder ofta tyckte att hon liknade en förklarad ande.

I Baden stannade fru Linder till jan. 1915. Under denna tid väcktes hos henne en innerlig önskan att kunna giva en mera vidsträckt hjälp åt de tyska krigsfångarne i Ryssland. Denna önskan stegrades sedan hon fått medfölja ett invalidtåg från Haparande till Sassnitz.

När hon därför i jan. 1915 tillfrågades om hon ville följa med en »Liebesgaben» transport till Sibirien, svarade hon ja. Och den 26 okt. s. å. började hon den långa resan, som gick över Raumo.

Resans mål var Omsk mitt inne i Sibirien.

Anna Linder.

Om sina upplevelser i Ryssland krigsåren 1914—19 då hon förrättade ett hjälparbete som uppskattades mycket även av de ryska myndigheterna — trots att hon blev tre gånger häktad — berättar fru Anna Linder i nedanstående artikel som bland annat intressant visar hur djupt minnet av Karl XII ännu sitter i Rysslands befolkning.

Senare stationerades fru Linder i Samara vid Volga, där hon stannade i 4 år. Hennes första arbete där var att tillsammans med greve Gerhard Stenbock hjälpa fångarne i 'Totzkoy Lager-dödslägrät — kanske det hemskaste bland alla de förfärliga fånglägren i Ryssland, ty här var det brist på allt och fläcktyfus samt flera andra förfärliga sjukdomar härjade i obunden frihet.

Tack vare hjälpverksamhetens outtröttliga arbete och vaksamhet för fångarnes väl, blev dessas tillstånd småningom bättre. De Liebesgaben som hjälparna disponerade över tillika, med deras mod att göra allvarliga påtryckningar hos de ryska myndigheterna utövade sin verkan. Och då delegaterna visade de ryska myndigheterna det verkliga tillståndet inom fånglägrät, blevo de häpnade.

Vad som ökade fångarnas lidande var även deras nödtvungna sysslolöshet. Därför strävade fru Linder på allt sätt för att anskaffa arbetsmaterial och sålunda skaffa fångarne verksamhet. Hon kom till slut så långt att hon t. o. m. lyckades ordna verkstäder här och där i lägren.

Massor av fångtransporter gingo genom Samara.

Fru Linder lyckades utverka tillstånd av myndigheterna att gå ombord på tågen, då hon så mycket möjligt var räckte de arma en hjälpare hand både vad mat och kläder beträffade. Dessa ofta flera veckor långa transportfärder voro mycket pinsamma för de arma fångarne då dessa utom

hård behandling, även fingo frysa och svälta, samt voro okunniga om resans mål. Att genom fru Linder få en gåva från hemlandet var för dem en stor glädje.

En tysk krigsfånge som passerat Samara och vid fredsslutet hemtransporterades över Norge genom Sverige, bad under tågets uppehåll i Göteborg en av Röda korsets medlemmar framföra en hälsning och ett tack till fru Linder. »Hon har räddat både mitt liv och många tusende andras därute,» sade han.

När förhållandena i Ryssland blevo allt för osäkra hemkallade Röda korset sina delegater. Fru Linder stannade då på egen risk kvar i Samara, där hon ansåg sig kunna hjälpa en annan kategori av fångarne — de civila, vilka hade det oändligt svårt i Ryssland, där de planlöst sändes från ställe till ställe — gamla orkeslösa, män, kvinnor och barn om varandra. De kommo i hopar till Samara, där det blev svårt att härbärgera alla. I en asyl, med plats för 300 fångar, hade man t. ex. inhyst 700 dylika.

Fru Linder ordnade ett särskilt sjukhus för dem som voro värst därana. Hon fick stundom otack till lön för sitt arbete, då hon t. ex. fordrade ordning samt att de, som hade krafter därtill, skulle delta i det högst nödvändiga renhållningsarbetet. Somliga av fångarne både vägrade att lyda och klagade dessutom på maten.

De fingo då svara för sig själva, men tröttnade snart därpå och kommo tjutande och gråtande tillbaka, lovande bot och bättring blott hon allt fortfarande ville hjälpa dem.

Stora svårigheter hade fru Linder alltjämt att utkämpa för genomförandet av sitt hjälparbete. De oupphörliga ryska revolutionerna hotade alla och allt. Tre gånger blev fru Linder häktad som misstänkt rysk spion, men så snart hennes svenska nationalitet blev känd, frigavs hon genast. Vid sådana tillfällen talades och frågades det allt i d om Karl den tolfte, för vilken beundran och vördnaden var stor.

Då fru Linder år 1919 återvände från ett fängelsebesök hos några fångar till vilka hon burit mat, föll hon omkull och bröt sitt ben vid fotleden varav mycket lidande följde då foten ej blev rätt lagd vid läkningen och därför ej helt läktes. Denna svåra prövning hade den goda följden, att fru Linder i början av maj 1920 äntligen fick tillstånd att såsom varande i n v a l i d lämna landet. Som sjuksyster fick hon medtaga en ung flicka, dotter till en i Samara bosatt tysk familj och som hjälpare på resan, en österrikisk krigsfånge, vilken tack vare detta, kom hem till hustru och barn.

Den 8 maj lämnade de Samara och först i halva juli voro de hemma. Färden till Moskva skedde i en f. d. boskapsvagn, där en soldat med bajonett skruvad på geväret bevakade utgången genom vilken ingen, för hur kort tid som helst, kom ut eller in under de ändlösa uppehållen på resan. Väl i Moskva fingo de resande gå från den ena myndigheten till den andra för att till slut få tillfälle att fortsätta sin resa med en transport till Estländska gränsen. Utspis-

(Forts. sid. 863.)

KJOL BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA·GÖTEBORG

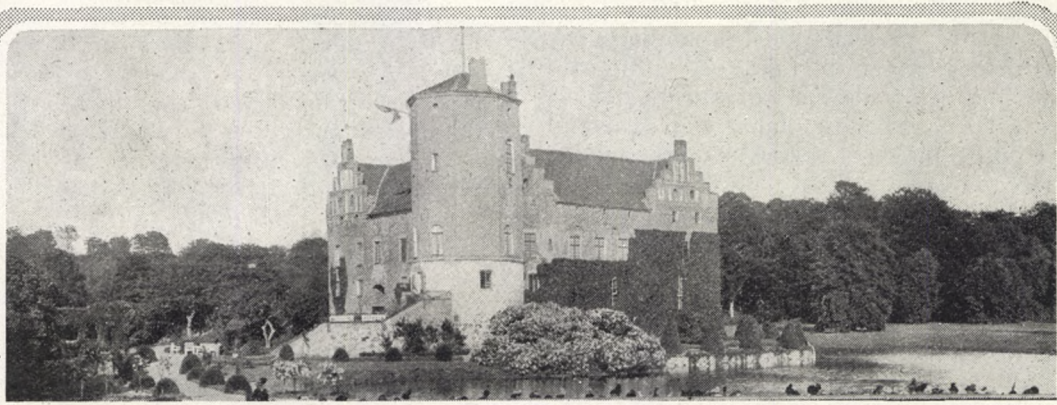
KARLSONS KLISTER
lagar allt som brister

EN SKÅNSK BORGFRU

HOS FRIHERRINNAN HENRIETTE COYET PÅ TORUPS
STATLIGA SLOTT.

Friherrinnan Henriette Coyet.

Torups slott.

En av salongerna.

Salongsdetalj.

ÖVER TORUPS BORGPÖRT STÅR en latinsk inskription, som i översättning lyder som följer: »Då ett arvegods har beskärts efterkommande av förfäder, vilka haft blott en enda omsorg, den att vilja gagna de sina, tillhör det oss att med samma nit söka bevara vad vi fått mottaga. På detta sätt må vi gagna oss själva och de våra. Jag har gjort vad jag har kunnat. Med omsorg har jag återställt de gamla byggnaderna. Även har jag byggt nya torn. Och allt som dessutom synes värt att taga i skärskådande har av mig blivit ordnat med omsorgsfull flit. Och I, mina efterkommande, vilka I än månne bliva, söken bevara vad I haven fått. Bättre är att bevara än att vilja skapa nytt. Leven, efterkommande, i endräktigt sinne, i broderlig kärlek och såsom I bäst kunnen: Älsken Gud! Till tacksam hågkomst av mina förfäder åt efterkommande och eftervärld, om någon bliver.

Sigvard Grubbe Ar 1632.»

Denna gång besöker Iduns korrespondent det skånska slottet Torup och gör läsaren bekant med en av Skånes förnämsta och mest vördade slottsfruar, friherrinnan Henriette Coyet.

Dessa ord skulle kunna sättas som motto för varje fideikomiss och för varje byggnad, som ursprungligen uppförts för att tjäna en viss släkt som tillflykt och skydd under en tid, då man använde samma ord för främling, som för fiende. Numera stå de som ett vackert minne av en gången tids samhällsskick och lyckligtvis äro de slottsägare många, vilka lika mycket följa Sigvard Grubbes exempel — att skapa nytt — som hans förmaning att bevara det gamla.

Friherrinnan Henriette Coyet hör till dem, som både söka bevara det som är värdefullt av det gamla och därjämte förstår att

främja mycket beaktansvärt av det som är nytt.

Hon har skrivit slottets historia och intresserar sig livligt för dess minnen. Hon för besökaren omkring på Torup och berättar på ett fängslande sätt om den gamla borgens öden och ägare.

På 1540-talet, säger hon, lades grunden till borgen av fru Gjørvel Faddersdotter Sparre. Hon var en temperamentsfull kvinna, som under sitt skiftesrika liv i rikt mått prövat både olycka och lycka. Vid 15 års ålder blev hon bortgift med herr Peder Grip, men efter endast något års äktenskap drunknade 'Gripen' i Mälaren. Den unga änkan blev snart omgift med riksrådet Truid Ulfstrand till Torup, men efter ett långt äktenskap med honom vart hon åter änka och nu hunnen över fyrtio år gifte hon sig äntligen efter sitt hjärtas val med Lage Brahe. Om honom säges hon ha yttrat: »Hellre vill jag vara i helvete med herr

(Forts. sid. 864.)

Av alla bakpulver man sett sägs Tomtens vara numro ett

EN MODERN VIKING I SÖDERN

RESEMINNEN FRÅN SOLIGA LÄNDER. — I. BARCELONA.

DEN ALLOM BEKANTE SPANSKE författaren Vicente Blasco Ibañez låter en gammal kyrkotjänare i sin bok »La Catedral» yttra på tal om utlänningarna: »... människor, som betrakta oss såsom sällsynta apor och finna allt vårt kuriöst och att skratta åt... och dessa fånar från England göra anteckningar i sina album... dessa kättare vända åter till sitt land där de offentliggöra att i Toledos katedral — en la Iglesia Primada de las Españas — äro kyrkotjänarna toreros, som biträda vid gudstjänstceremonierna mellan tjurfäktingarna...», o. s. v. Det ligger onekligen en sanning i dessa ord, och särskilt just nu äro de aktuella. I Spanien kallas alla utlänningar »inglés», äro de sedan från Amsterdam eller Örnköldsvik. Spanien har blivit modelandet par préférence. Spanien skall man ha sett och helst också skrivit små spirituella kåserier eller någon liten bok om. Så lyder dagens paroll. Så varde det kanske även mig förlåtet, ärade läsare, att jag söker tota ihop litet om vad jag hört och sett, inställd på tillfällighetsjobb och på äventyret, allt av den gamla obetvingliga vikingalusten att se, se, att smälta in i folket, att få intrycken direkt utan förmedlande hotellguider och resehandböcker.

För tre år sedan var jag i nord-västra och norra Spanien och då lärde jag mig spanska. Jag glömmer aldrig när jag första gången såg Spaniens kust från däckat på den tyska ångaren »Baden». Det var La Coruña, som först anlöptes. Allt vitt i vitt. Sol, vita hus, persienner, blommor. Och blånande, djävrt formade berg. Riktiga operadekorationsberg mot vykortsblikt hav. Men vackert var det, betagande! Det var en obeskrivlig känsla, som bemäktigade sig en vid tanken på att i nästa hamn, Vigo, skulle man beträda Spaniens jord. Känslan blev ännu mera obeskrivlig när båten på f. m. på Vigos redd omringades av en hojtande, skrikande, gestikulerande skara infödingar, som i sina rankiga roddbåtar salubjöödo allsköns sydländska frukter och andra läckerheter till passagerarna. Dessa i brokiga paltor nätt och jämnt skylda svarningar sågo allt annat än förtroendeingivande ut, alla minst de, som med apors vighet antråde ombord för att lägga beslag på de debarkerandes bagage. Men jag lyckades trots allt klara mig i land utan vare sig stölder, rån eller oskäligen uppskörtning för rodden, det beundrar jag mig än i dag för, fullständig »inglés», som jag då var.

Men det var om Barcelona jag skulle tala! Rustad med ett knäpert resekreditiv, ett gott humör, min smort spansktalande tunga (Obs! A och O för alla spanienresande!), vidare ett kosmopolitiskt utseende samt ett underligt handbagage anlände jag dit en vacker dag från Paris. Det underliga bagaget skall jag strax tala om! Liksom förra gången tog jag in på mitt älskade

Sonen till en av våra mest kända personligheter har från sin vistelse under Spaniens solmättade himmel skrivit ner några reseskisser som man läser med mycket nöje därför att de ha ett personligt temperament och på ett livligt och åskådligt sätt ställer fram för oss färgrika och roande tavlor från detta pittoreska land.

Hôtel del Comercio vid gränden Zurbano, så smal att en enbetsdroska med knapp nöd tar sig in där. »Hola! God dag. Är det verkligen Señor som är här igen! Välkommen, välkommen!» Det var ägaren själv, pappa Puig, som på detta hjärtliga sätt mottog sin långväga gäst. Förra resan hade jag av en ren slump stupat på detta avsidet liggande lilla hotell och att jag tog in där skall jag aldrig ångra. Ty bättre har jag sällan trivts på något värds-hus. »Vad ni har vuxit, José» måste jag utropa när señor Puig jr. störtade fram och grep min resväska för att föra den till mitt rum. För tre år sedan hade han varit en liten livlig elvaåring, nu var han en skön och manlig fjortonåring, dock alltså lika livlig. Hotellet styres nämligen av hela familjen. Pappan är den gråsprängde, litet satte patronen med det kloka, världskännande ansiktet, med den finskurna böjda näsan och värdigt leende munnen, mamman den korpulenta, längesedan vissnade skönheten, som sköter tvätt och har alla nycklar om hand, dottern den 20-åriga vackra catalanskan, innehavarinna av städets makt-påliggande kall, sonen n:r 1, en sympatisk 17-åring, nattportier och »guia» (= vägvisare men blott till namnet), sonen n:r 2, den nyssomtalade José, kypare och passepartout, samt sonen n:r 3, en liten svart byting till kökspojke. Över pappa Puigs martialiska huvud skymtade kocken Estebans kraftfulla gestalt i köksdörren och vem kommer inte hasande på sina gamla »alpargata» (tygtofflor) om inte Pépé, den oförlikneliga Pépé, Hotel Comercios stora attraktion. Pépé är matsalskypare liksom unge herrn, men däremot icke tillhörande

dynastien. Han är ett faktotum till värds-huset, som var med redan långt innan gungstig junkrarna nånsin voro födda. Nu är han tjock, till åren kommen, men dock alltså samma lustigkurre och spelevinker. Han torkade sig beskäftigt på det långa förklädet innan han glädjestrålade räckte mig handen. »Bonjour bonjour, Monsieur, oh ce gentil Monsieur, bieng, bieng!» Pépé kan nämligen några ord franska, (med spanskt uttal) och dessa är det hans stolt-het att pråla med. En liten beskrivning på detta Hôtel Comercios allt i alla, kan vara på sin plats. Stor, omfångsrik, hasar Pépé omkring i sitt långa vita förkläde, ständigt leende med en mun, som icke äger en enda tand, men som är desto mera talför. Det ramsvarta håret har trots ägarens medelålder icke ett grått strå och den traditionella kraftiga skäggstubben i det ständigt spelande ansiktet är lika blånande svart. Ögonen äro stora och outgrundliga, näsan fin och rak, man ser att monsieur Pépé en gång varit en tusan så grann karl. Men nu är den yttre tjusningens dar förbi, nu ter han sig närmast som en blandning av komisk skådespelare och katolsk präst. Hans miner äro mer än talande och hans viga tunga känd och uppskattad av alla, nog ävenledes stundom fruktad. Pépé har sina favoriter bland gästerna och även sina styvbarn. Jag räknas gudskelov till de förra, men en stackars suspekt adelsman, som säger sig tillhöra hemliga polisen och vara »conde» (greve), men som brukar dunsta av när veckoräkningen skall likvideras, är i den allsmäktige kyparens ständiga onåd. Dennes sötsura leende är obeskrivligt när han plåcerar oljan och ättikan framför den problematiska »greven» och grimasen med ena munhalvan ned mot mig när han sveper förbi mitt bord, visar tillfullo Pépés värdesättning av »el conde». Men rolig är Pépé, oemotståndlig, om det ock är si och så med moralen.

Knappt hade jag fått av mig värsta resdammet och inmundigat litet mjölkkafe med »pan de flor» (»blomsterbröd», d. v. s. läckert vetebröd) på rummet, förrän det var att störta ut. Alltså: ned i gränden och framåt marsch! Kommen ut på den lilla

Plaza Real, kunde jag dock ej avhålla mig ifrån att stanna ett ögonblick och taga emot skönhetsintrycket, som där möter. Ett kvadratformat torg, prunkande av praktfulla palmer i täta led samt omgivet av likformiga fyrvåningspalats, nedtill försedda med arkader i likhet med Paris, rue de Rivoli och stenbalustrader utmed takens ytterkant som på Stockholms slott. Kom så därtill en svalkande skugga, blomdoft och lekande småbarns glam, tävlande med de oräknliga fåglarnas kvitter i trädkronorna! Ett förtjusande litet avbrott i min promenad! En smal passage rätt igenom ett kvarter förbi stora överlastade butiker och så stod jag redan ute på Ram-

(Forts. sid. 862.)

En bild från Barcelona med dess brokiga gatuliv.

En med omsorg och sakkunskap utarbetad broschyr om bakning av småbröd, tårter, smörgåsbröd m. m. bjudes en var gratis och portofritt om blott begäran därom insändes till Örebro Kem. Tekn. Fabrik i Örebro som tillverkar det av alla husmödrar välkända bakpulvret Ekströms jästmjöl.

Följes bruksanvisningen misslyckas icke Edra

småbrödsbakningar och någon bismak av bakpulvret uppstår ej.

Ekströms Jästmjöl är av hög styrka och burkarna äro väl fyllda i motsats till vad fallet är med vissa i marknaden förekommande bakpulvermärken.

Ekströms Jästmjöl är alltså ett drygt bakpulver.

Det är framställt av rena och ändamålsenliga ingredienser.

Den i år sjuttioåriga fabriken som år 1875 upp-tog bakpulvertillverkningen på sitt program, har alltså femtioårig erfarenhet inom bakpulverbranschen vilket borgar för ett gott fabrikat.

Gynna svensk industri! (Annons.)

CHASE — EN SVENSK-ENGELSK HÄRD

HOS EN KÄND SVENSK I LONDON, JOHN EBERSTEIN, OCH HANS ENGELSKA MAKA.

ENFIELD LIGGER I NORD-östlig riktning från centrala London. I en välvilligt stämd Minerva tar det litet mer än en halvtimme dit från det ögonblick då man ser sista skymten av poliskonstapelns handske försvinna vid Piccadilly.

Första intrycket är häpnad. Bara en halvtimme och London komplett försvunnet! Icke en fläkt av den myllrande jättestaden! De flesta s. k. suburbs runt London dofta på något sällsamt sätt citybokhållare. Enfield är ett i och för sig, så vitt jag vet, icke särdeles märkvärdigt samhälle. Men det är riktigt livslevande. Det andas fritt. Man inte bara dricker té och sover där. Där kan man få se folk i olika sorters kläder; man slipper ifrån den ofta odrägliga engelska förstads-respektabiliteten med dess ohyggligt enförmiga uppsättning av korrekta damer och herrar.

Enfield är icke en konstgjord produkt. Det består icke alltigenom av folk som hela högen envist låtsas vara av precis samma klass, lika fina allihop. Det ligger en välkommen variation i luften.

Samhällen kunna liknas vid instrument. Den lyhörde som kommer till en främmande plats kan stundom tycka sig höra nya obekanta toner i atmosfären. Osynliga stråkar spela. Kanske är musiken lokaliserade återklanger av sfärernas oändliga melodi? I Enfields omgivningarna finner man en antydning till något svenskt i anslaget. Jag har sett Enfield snötäckt. En hög vit backe klättrar mot himlen. Vita snöflockar falla. Synen från tågfönstret livar och fängslar och man blir nästan perplex, när sekunden efteråt stationsskylten slungar en åter in i den engelska verkligheten.

I naket tillstånd är Enfield trots sina dalar och trädkransade kullar mindre svenskt i prägeln. Det är i första taget svårt att säga vad som skiljer. Man skulle helt visst kunna leta upp likadana konturer på många håll i Sverige. Här fattas något. Vad som fattas är, som mestadels i sydengelska landskapsbilder, det glittrande svenska ögat, rörligt solspeglade vatten! Engelskt landskap liknar en blundande skönhet.

Utströdda i de lantliga ängder som omgiva det centrala lilla samhället (litet efter engelska begrepp förstås!) ligger ett och annat antikt herresäte, gammaldags och typiskt engelskt i sin stil. Liknelsen verkar törhända löjlig, men jag har aldrig för egen del sett hus som på samma outransaktigt slående sätt som engelska country houses verka gamla stillsamt leende gentlemen. Det finnes i dessa arkitektoniska skapelser icke ett spår till skryt. De lysa av ingenting annat än den sorts patina som icke kan köpas ens hos Harrods.

I en sådan byggnad bor John Eberstein. Många landsmän ha tid efter an-

Chase.

I den svenska kolonien i London intar John Eberstein en bemärkt ställning. Vår korrespondent låter Iduns läsare här göra ett besök i det vackra och trivsamma hem John Eberstein och hans engelska maka bebo och där svenska och engelska intressen mötas i fin harmoni.

nan blivit delaktiga av den sällspott lyckade blandning av engelsk och svensk hemtrevnad som John Eberstein och hans charman- ta engelska maka framtrölat på Chase. Svensk gästfrihet och engelsk låta förträffligt förmåla sig. Jag undrar, om svenskar som tvingas att bo utanför Sverige på något annat håll i världen kunna erfa den naturliga och varma hemkänsla som slår dem till mötes i engelsk miljö. England och Sverige likna varandra som bröder som obe- gripligt påminna om varandra fastän de

Fru John Eberstein.

måhända drag för drag icke synas äga någonting gemensamt.

Detta är en tämligen färsk upptäckt. Vi ha fått de engelsk-svenska sällskapen på båda sidor om Nordsjön för att taga vara på den och de göra det samvetsgrant, systematiskt och framgångsrikt. För dessa fram- åtgående stora sällskap — och jag vet icke om någon utträtt mera för Anglo-Swedish Society i London än herr och fru John Eberstein — göra de svensk- engelska hemmen i Sverige och England tjänst som effektiva pa- truller.

Jag tänker härvidlag icke så mycket på den direkta effek- ten av den samvaro mellan per- soner av svensk och engelsk stam, som tar gestalt av me- todiskt tankeutbyte. Jag tän-

ker närmast på den osökta förnimmel- se av frändskap som utan alla krumbukter, konst och knep måste få makt över varje svensk som varit med om en söndag på Chase. Kan genuin hemtrevnad — vad svenskar mena med hemtrevnad — gro i en så utpräglad engelsk yttre ram som Chase erbjuder, måste det finnas en djup bottenklang av absolut samma art i eng- elskt och svenskt kynne.

Utpräglat engelskt är Chase. Man hittar i böcker om Englands åldriga herresäten fantasieggande skildringar från Chase på drottning Elisabeths tid. I en sådan be- skrivning berättas det, att Chase kunde skryta med cedrar tävlande med Liba- nons i mäktighet. Men jag kan ej minnas att jag kommit över något exemplar av Li- banons stolthet. Däremot har jag, som mån- ga andra, häpnat inför en slinga av lingon- ris, som värden försäkrar ha slagit rot i Chase trädgård innan han kom dit.

Granna ceremonier ha alltid varit populära i England och Chase har upplevt oräkneliga alltsedan fyra sek- ler och mer tillbaka. Vilka dramatiskt festliga syner ha icke upprullats på denna gårdsplan! Jag har framför mig en episod från en vårdag 1557 då den 23-åriga prinsessan Elisabeth drog in på Chase eskorterad av en svit av tolv ryttarinnor i vitt siden. Tjugo pa- ger följde bakom. Utanför porten på den breda gången väntade femtio pil- bågsskyttar i scharlakansröda stövlar och gula mössor. De buro gyllene bågar. En av dem träder fram och överräcker bugande åt den kungliga gästen en pil med försilvrade spets och påfågelsvingar. Aprilsolen ler. Prin- sissan nickar med välbehag.

Innanför dörren är Chase ett hem och icke, trots all den minnesrikedom som svävar kring knutarna, något mu- seum. Rumsplaneringen är i stora drag oförändrad. Man omgives av den förnäma arkitektoniska harmoni som nutidens hemkompositörer trots allt vad de fått till skänks från gångna tider sällan eller aldrig synas vara i stånd att frambesvärja. KORAX.

 Döva och Lomhörda Hörapparaten **ACOUSTICON** kan installeras till 6 olika styrke- grader. **ACOUSTICON** brukas av över 500,000 personer. 5 års garanti. Läkareerkända. Gratis avprovning. **ÖRONSUSNING** samt i många fall dövhet botas med örönmassageapparaten **MASSACON**. Apparaten utlånas. Avbetalning inrymms. Mottagn. varje dag 10-4. **A.-B. AKUSTIK**, Kungsgatan 31-33 och Malmkillnadsgatan 50, Stockholm. Ensamförsäljare för Sverige. Obs! Landets enda specialaffär.

Millidin Frostsår, Kylskador, Kylknölar, Röda spruckna händer o. s. v.

Obs! Marknadens förnämsta barnsalva.

Burkar 2:75, tuber 2:50, askar 1:— i alla affärer. Mot postförskott från **MILLIDINFABRIKEN A.-B., Helsingborg**

JENNY LINDS SLÄKTING HAR SKOLA VID RIVIERAN

ETT HEM ÄVEN FÖR SVENSKA BARN.

DEN ENGELSKTALANDE ALLMÄNHETEN i Alassio, den bekanta italienska kurtorten, hade genom av elevhänder tecknade färgrika, humoristiska plakat inbjudits att taga del i en uppvisning, som »English School of Alassio» skulle giva till förmån för en ny engelsk kyrka å orten.

Uppvisningen gick av stapeln med ett rikhaltigt program, vars första parti omfattade en serie briljant uppsatta och utförda skådespel på italienska och franska, medan den andra avdelningen helt fylldes av scener ur Midsommarnattsdrömmen. Sällan har väl Midsommarnattsdrömmens ferier utförts av en mer entusiastisk och förtjusande uppsättning av små skådespelare. Scenerna voro betagande, publiken stormförtjust och den ekonomiska behållningen god.

Mitt intresse för skolan var väckt. Förd av en god fé, blev jag samma kväll presenterad för skolans ledare, två damer ur den engelska aristokratien, miss Galton och miss Peto, samt fick mottaga en inbjudan till teaparty i skolans huvudresidens, Villa della Palme, följande dag.

Efter en färd genom små trånga gator kommo vi till ett villakvarter vid strandbädden i väster. Här stannade vagnen vid en stor, palmskuggad villa. Miss Peto kom själv emot oss på trappan. »Så roligt att träffa svenskar! Vi ha två svenska barn i vår skola och jag är själv på sätt och vis svensk eller släkt med Sverige genom Jenny Lind, vars dotter blev gift med en nära anförvant till mig.» — Vi trädde genom en hall in i skolans drawing-room, där tebordet stod dukat. Placerade på engelskt vis så bekvämt som möjligt, fingo vi snart del

Skolans huvudbyggnad, villa della Palme.

av skolans historia. Denna sammanhänger som alltid, då det gäller en skola, intimt med dess stiftares personligheter och deras egna traditioner.

Miss Galton härstammar på moderniet i rätt nedstigande led från den Stuartska konungafamiljen. Hennes mor var en Stuart, och själv har hon i förvar åtskilliga av den Stuartska släktens familjeknoder, bland annat den dräkt James I bar som barn. Hennes förfäder kommo under Wilhelm Erövraren från Frankrike till England.

Såväl miss Galton som miss Peto ha under en lång följd av år intresserat sig för undervisningsväsendet i olika länder. Strax före kriget utsändes de av engelska regeringen att studera vissa drag i det italienska undervisningsväsendet. Miss Peto hade just då avslutat sina studier vid Oxford. Så kom kriget. Genom den tillstötande influensaepidemien blevo många barn i England berövade sina föräldrar. De

båda aristokratdamerna beslöto då att själva taga hand om så många föräldralösa barn som de kunde och ägna sin förmögenhet och sin tid till dessas uppfostran. Det gällde blott att finna en så gynnsam plats som möjligt. Valet föll på Alassio, som med sitt torra klimat, sitt skyddade läge, sin härliga sandstrand och sin på utflyktsmöjligheter sällsynt rika och intressanta terräng erbjöd de mest idealiska förhållanden för en barnkoloni.

Detta var begynnelsen till Rivierans enda engelska skola, som dock inte är en vanlig skola, utan snarare ett hem, där varje elev egnas största möjliga individuella omsorg och vård. Ingenting påminner om skola i vanlig mening. Väggarna prydas av antika porträtt och salarna äro möblerade som i ett vanligt hem. Man undervisar i små grupper än här, än där, för det mesta i den stora trädgården, ibland i solen, ibland i en berså eller under palmernas skugga. Är dagen särskilt strålande och utsikten klar, händer det att hela skolan ger sig upp bland bergen. Matkorgarna packas och »klövjas» — som det heter i Dalarna — på mulåsnor. De minsta barnen få rida på åsneryggar. Och så bär det av till fjälls.

De flesta av barnen bo i skolan. Humör är miss Galton, varjämte de särskilda internaten ha var sin föreståndarinna. Miss Peto dirigerar själva undervisningen. Skolan har även en avdelning för babys under fem år, som står under ledning av miss Galton, biträdd av väl kvalificerade engelska nurer.

Skolans adress är: English School, Alassio per Genova, Italien. A. W.

OM MAN INTE ÄR SLANK...

TVÅ LÄMPLIGA MODELLER FÖR KORPULENTA DAMER.

Alla äro icke som de flesta modediktatorer tycks tro slanka som vidjor. Det finns också damer, som äro — rätt på sak uttryckt — korta och tjocka. Även de vilja klä sig väl, men om de ha god smak inse de genast att de moderna snäva fodralen icke passa dem. De få vara mycket försiktiga i valet av modeller.

Här ses i dag två lämpliga modeller för korpulenta damer. På modell I iakttagas vid sömnaden att sidsömmen sättes närmare ryggen och att ryggstyckets sida sträcker något, så att där uppstår litet större vidd över höfterna, annars framhåves lätt den ledsamma svankryggen som är allas vår skräck; framvåden bör även hållas in något un-

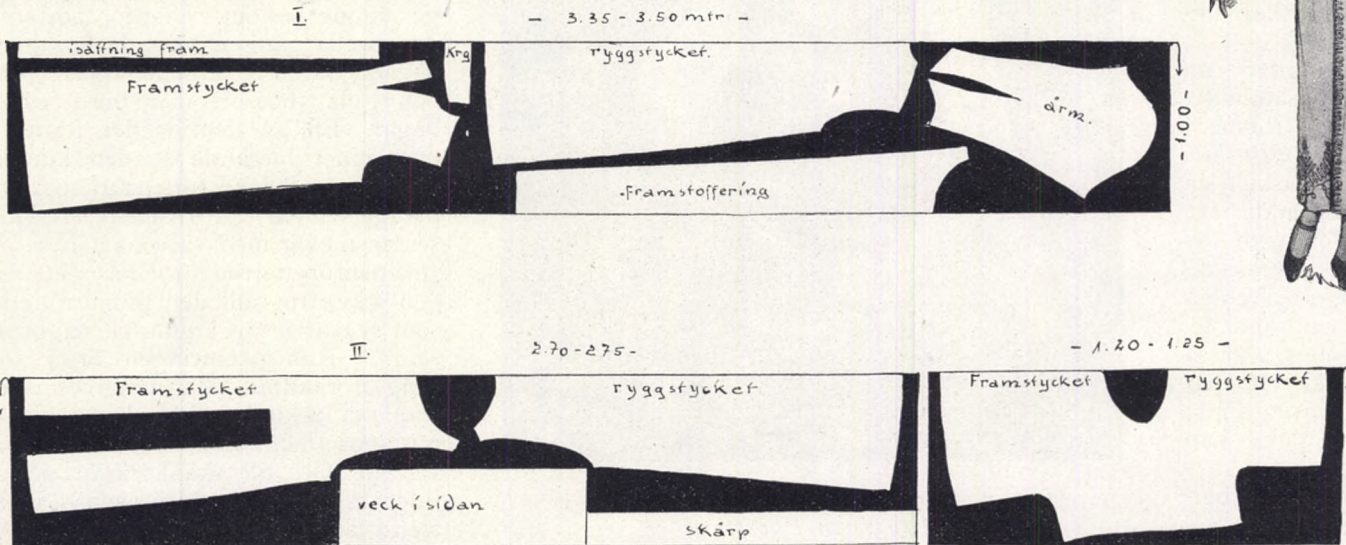
der armen; en bröstmarkering från axeln är även att tillråda för en mera bysthög dam. Skulle figuren vara under medellängd, bör garnering nedtill på kjolen och tuniken undvikas.

Till modellen utgår 3,50 m. tyg à 1 met. bredd.

Modell II är en praktisk överklänning för sommaren, som möjliggör användandet av gamla blusar.

Modellen kan lämpligast sys av mouslin eller siden. Till modellen åtgår 2,75 m. tyg à 1 met. bredd.

Mönster till båda modellerna erhållas genom Stockholms Tillskärareakademi, Drottninggatan 71 A, Stockholm. Pris kr. 1:50 pr styck.

Tårtan

blir enastående läcker och delikat i smaken samt välgräddad och vacker om Ni endast använder

RUMFORD

— det hälsosamma — Bakpulver

ÄVENTYRET. AV BROR CENTERWALL

BILEN KÖRDE FRAM. HOTELLvaktmästaren stuvade in bagaget. Unga fröken gav chauffören order att köra till Gare du Nord och satte sig bekvämt i hörnet. När vaktmästaren stängde dörren, önskade han lycklig resa, han hade tydligen fått tillräckliga drickspengar. Så skramlade bilen iväg, det var ohyggligt vad den skakade och vad chauffören körde vårdslöst.

Unga fröken Sonja skulle resa hem och det var hon egentligen inte glad för. Visst skulle det bli roligt att återse far och mor, men hon visste också att nu var det slut med utlandsresorna. Nu kom allvaret. Hon skulle bli någonting eller ännu hellre bli gift. Det var kanske på tiden, ty hon hade fyllt tjugofem år på våren.

För andra gången hade hon varit i utlandet alldeles ensam och ingenting hände henne. Ingenting. Hon tänkte på sina väninnor, de hade alltid upplevat så märkvärdiga saker och skojat med henne, när hon kom hem från England utan en enda upplevelse. Och hon visste mycket väl att hon såg lika bra ut, var lika trevlig och förstod att kläda sig lika bra som någon av de andra flickorna. Men likafullt det hände henne aldrig någonting. De andra däremot råkade ut för både romantiska giftermålsanbud och vita slavhandeln. Hon skämdes riktigt för att komma hem igen utan en enda upplevelse.

I Grenoble hade visserligen en ung norrmann uppvaktat henne av och till. Bjudit henne på danstillställningar och utflykter, men inte var det någonting att berätta om. Han hade fått lov att kyssa henne så där en passant den sista kvällen, därför att han alltid varit söt och rar, men inte tänkte hon på honom för det. Hela historien betydde inte det ringaste.

Så hade hon stannat i Paris alldeles ensam, i två hela veckor, gått på museer och teatrar, tagit på sig sina vackraste klädningar, men ingenting hände.

Hon tänkte på en gammal fröken i någon roman som suckade: Jag hör till dem som livet gått förbi. Nu skulle hon hem. Hon hade varit ute i den stora äventyrliga världen. Hon var inte pryd, hon var inte dum, men ändå... Någonting måste det vara. Kanske den där lille slagfärdige vagabondlitteratören hade rätt i alla fall, som sagt till henne i London: Ni ser ut som en lady och jag vågade knappast gå bort och hälsa. Var det en förnärmelse eller en komplimang?

Så där nu var hon redan vid Gare du Nord och ett par bärare störtade fram. Hon hade ju alldeles glömt bort att vinka adjö åt Paris när hon for genom staden. Chauffören fick sina pengar och hon såg så säkert ut, att han inte försökte narra henne.

— Nattåget till Köln ja, vagn nummer fyra och plats nummer fjorton.

Sonja behövde inte se efter på sovvagnsbiljetten, ty hon kom så väl ihåg numret. Så gick hon bort i tidningskiosken och köpte Femina och Vogue och gick efter bäraren. Hon hade rasande god tid och ingen lust att stänga in sig på plattformen. Sovvagnskonduktören var ohövlighet till och med för att vara fransman, men det var kanske resebyrå hon anlitat, som han inte tyckte

En i dessa kontinentresornas dagar särskilt aktuell historia om en ung svenskas upplevelser på expressen Paris—Köln börjar i detta nummer och får sin avslutning i nästa.

om. När hon funnit sin plats och bagaget låg i nätet, gick hon ut igen.

En larmande jättestation i en storstad, tåg som komma och gå, människor som myllra om varandra, ja, det var livet, äventyret och nu skulle hon hem till lugnet. Begrava sig därhemma. Sitta och vänta eller bli någonting tråkigt och fint som en bildad flicka kunde vara. Men hon ville inte vara otacksam, hon hade ju fått vara ute — varit åskådare i den stora världen och det skulle hon drömma om därhemma. Kanske som prinsen i sagan en vacker dag. Hon var ju bara tjugofem år på det tjugosjätte. Det var för tidigt att resignera.

Nu var det bara tio minuter kvar och hon gick tillbaka in på plattformen: Adjö du stora värld och alla vackra äventyr, som bara finns i böckerna!

Hon stannade i korridoren utanför sin kupé och tog fram och tände en cigarett. Nattfösaren, som pappa kallade den sista groggen. Människorna omkring henne sågo ganska likgiltiga ut och det fanns bestämt inga landsmän. Hon såg på sitt armbandsur, tre minuter kvar, och en bärare trängde sig fram genom korridoren. Plats femton, javisst, det var den andra platsen i hennes sovkupé, men bäraren kom ju med en sabel, en militärkappa och en väska. Hon sade ingenting. Hjärtat stod stilla. Vad skulle det här betyda?

I sista ögonblicket kom en ung engelsk officer upp på tåget. Sonja ställde sig i dörren till sovkupén. Han gick förbi. Men kom tillbaka.

— Förlåt jag har visst nummer femton.

— Det kan inte vara möjligt, för jag har nummer fjorton.

Biljetterna kollationerades. Det stämde. Sovvagnskonduktören kom och Sonja väddjade till honom på sin allra vackraste franska, men han var bara kort och tvär och sade det fanns ingenting att göra. Det fanns inte heller i hela vagnen ett äkta par, som delade sovkupé.

— Jag ligger på golvet i korridoren, sade engelsmannen, sådant har jag varit med om förr.

— Det får ni inte, sade sovvagnskonduktören, passagen måste vara fri. Så gick han.

— I am so sorry, sade den unge officeren.

De började tala engelska istället, som de kunde bättre båda två. Sonja hade satt sig därinne på den undre bädden och tyckte det hela var förfärligt obehagligt. Han kom in och satte sig vid sidan av henne. Frågade vad hon var för landsmaninna och var rent odrägligt nyfiken. Bara för att få tiden att gå svarade hon på alla frågorna, talade om att hon var svenska, att hon varit i Grenoble för att lära franska, att hon lärt sig engelska i London förra året och allt vad han ville veta. Men hon var bara så gräsligt trött och tänkte, detta kan inte

fortsätta hela natten. Så samlade hon all sin värdighet och sade:

— Ni är en engelsk gentleman. Jag vågar dela den här kupén med er och ni har ju lika stor rätt till den som jag. Om ni vill gå ut i korridoren och röka en cigarett medan jag tar min resklädning av mig och tar pa en kimono istället, så har jag ingenting emot att ni sedan kryper upp på överplatsen.

Han böjde på huvudet, gick ut och stängde dörren. Hon klädde hastigt av sig några få plagg som generade, tog ned håret, satte på en nattmössa och kröp i en kimono. Så drog hon för ljuset och lade sig.

Sonja bara smålog, så hade då äventyret ändå kommit i elvte timmen. Inte för att hon var ängslig, tvärtom, hon tänkte på någon operett som hon aldrig fick se, därför att hon var för ung när den spelades, men där det fanns en valsaria om en sovkupé — Frånskilda frun, var det inte så? — den var naturligtvis idiotisk som alla operetter, men den där valsarian började tona i hennes huvud: O sovkupé, o sovkupé!

Då knackade det på dörren. Hon gäspade: kom in och vände sig mot väggen. Så hörde hon, att han klättrade upp på sin plats och bråkade med några kläder ett ögonblick, men sedan sade han godnatt och hon somnade.

Först vid belgiska gränsen vaknade hon, när passkonduktören knackade på dörren. Han granskade hastigt officerens pass och frågade:

— Men madame...

— Det har hon själv, svarade engelsmannen.

Sonja räckte fram sitt pass, och hon skrattade, när han inte kom med den obligatoriska frågan, hur många pengar hon hade, det var tydligen onödigt i denna situation.

Ute började det ljusna, en liten strimma blinkade fram under gardinen. Han var alldeles tyst däruppe och hon somnade igen. Om en stund vaknade hon vid att höra honom plocka med några toaletsaker, han klättrade ned och gick förmodligen ut i toaletterummet för att tvätta sig. Hon såg på klockan, det var god tid, men hon beslöt att stiga upp i alla fall. Det knackade på dörren, garconen från restaurangvagnen kom med en kaffebricka. Monsieur hade beställt det. Sonja smålog och lekte madame för första gången, när hon blandade sitt café au lait. Sedan klädde hon sig och gjordé sig vacker.

Han stod därute i korridoren, hälsade god morgon och frågade om hon sov gott. På kvällen hade hon inte vågat titta på honom, men nu såg hon att han var riktigt stilig. Det hela var över, så hon kände sig djärvare. Just det där utseendet som hon tyckte om.

Det var under den första ockupationstiden och man kunde bara köpa biljett till Köln i Paris. Han frågade om han fick lov att hjälpa henne med att skaffa en sovplats till Hamburg på kvällen. Det fanns alltid platser reserverade för militären. Hon tackade honom och han fortsatte:

— Vad skall ni göra i Köln hela dagen?

— Se på domen och staden.

(Forts. nästa nummer.)

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

A L L M O G E N S K V I N N O R

Ännu lever något av den gamla goda tiden med dess handslöjd och mera omständliga hushållsbestyr kvar i vår maskinbrusande tid. Bland allmogens kvinnor bevaras ännu de gamla traditionerna, där hör man ännu spinnrocken surra och vävstolen dunka. Dessa bilder ge en glimt av den svenska allmogekvinnans olika sysselsättningar.

Ett riktigt gammaldags hemtrevligt storbak.

I vävstolen.

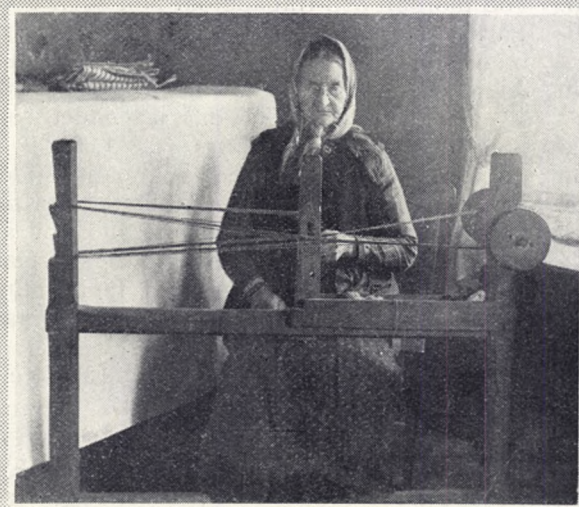
Blommornas, ålderns och strumpstickningens idyll

Bondens hustru slungar höband.

Till husmoderns bestyr hör också att ge grisen mat.

Att väva band är en gammal god hemsöjd, som mormor tycker bra om.

Fastän 90 år är denna lilla gumma från Bergslagen ännu pigg och ses ofta sysselsatt via sin spinnrock.

KVINNOIDEAL I MARMOR OCH MÅLNING

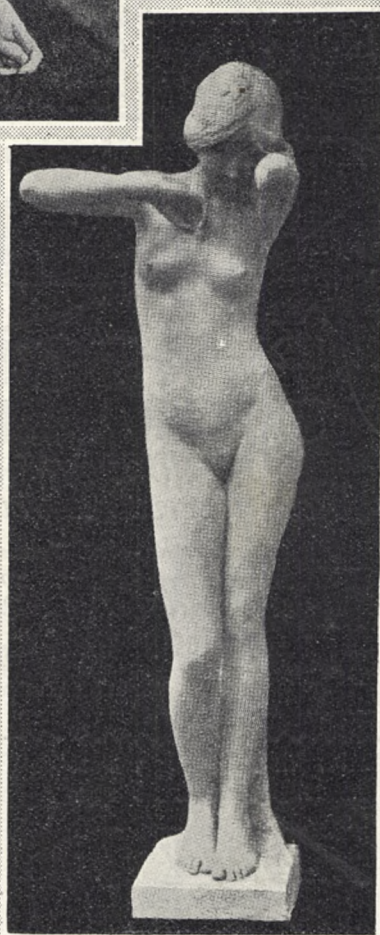

Ädelhet och harmoni vilar över denna fulländade profil av skönhetsgudinnan — sådan Praxiteles uppfattade henne.

Hur skönhetsideal och skönhetsbegrepp växla i olika tider och länder visas i denna överblick av berömda kvinnobilder i konstens historia.

En älsklig bild av den unga ryskan har här gjorts av Serov.

Den unga flickans späda och blomliga skönhetsideal har på denna staty av Milles fått konstens liv.

Att friskhet och förfining utmärka även de engelska skönheter, som tillhöra borgar- och medelklassen, framgår av Reynolds' porträtt av Mrs William Hope.

Det sällsamma leendet, som tycks spegla all tillvarons glädje och vemod har Leonardo kanske vackrast fått fram på sin bild av Sankta Anna, den heliga jungfruns moder.

EN GANG SATT, SÄGER SAGAN, EN fé rik på dyrbara skatter och delade ut åt de olika folkens kvinnor, vad de begärde av skönhet och behag. Engelskan ville ha rosens fina och ömtåliga hy, fransyskan rörelsernas behag, spanjorskan svarta lockars glans, italienskan förtrollande ögon, ryskan en drottningens hållning och turkinnan former, svällande som fullmånen.

Så växla skönhetsbegreppen med ras- och landgränser, så ha de också växlat från sekel till sekel.

För Hellas' folk var den mänskliga kroppen gudomlig och i naket majestät förhärli-

gades den av konstnärer som Feidias, Skopas och Praxiteles. Naturligt ädel hållning och anletsdragen präglade av det olympiska lugn, som blev resultatet av generationers dyrkan av Sophrosyne — måttfullhetens och harmoniens gudinna — var det gemensamma adelsmärket för antikens skönhetsstyper från arkaiska Herabilder till Praxiteles' Knidiska Venus. Det var den ryktbara hetären Fryne, som stod modell till detta mästerverk men samtiden trodde, att gudinnan själv nedstigit till jorden och visat sig för konstnären så som han avbildat henne. Harmonisk skönhet, klarhet och ro präglar bilden av den gu-

dinna, »vars blotta åsyn stämde Zeus till mildhet». Man reste till Knidos för att beundra konstverket, en rik furste erbjöd sig att betala hela stadens skuld, om han kunde få ta statyn hem till sitt rike. Förgäves. Man älskade det i marmor mejslade idealet av kvinnlig skönhet, vilket under sekler ansetts oöverträffat.

Något av samma höghet — om än i mildare och vekare former — möta vi i medeltidens och renässansens madonnabilder. Konstens mystik flöt här samman med religiös innerlighet. Späda och barnsligt veka utstråla Botticellis och Filippo Lippis bilder av den heliga jungfrun, en sällsamt förändlig skönhet.

Långja

TVÅL
SKYDDAR, RENAR
OCH BEVARAR HYN

GAHNS
KUNGL. HÖVLEV.
UPSALA

DENNA TVÅL
innehåller ingredienser
som sedan långa tider va-
rit kända som utmärkta
hudmedel.

A. B. PER
PERSSENS
STICKMASKINER
överglänsa
alla andra fabrikat.

Svenskt arbete. Svenskt material.
30 års erfarenhet. 20 års garanti.
Säljas på bekväma avbetal.-villkor till sänkta priser.

A. B. PER-PERSSENS VÄF- och STICKMASKIN
Fack 517. Stockholm 1.

**Senapen gör
halva middagen.**

Men Colman's härliga engelska senap måste det vara. Med den senapen kan Ni riktigt njuta av anrättningarna och känna Er nöjd och belåten, då Ni går från bordet.

Bättre aptit och bättre humör med
Colman's
Senap

I pulver: Den härliga Colman's D. S. F. Mustard.
Färdiglagad: Colman's delikata Savora.

REPRESENTANT: GUST. F. BRATT & C:O, GÖTEBORG.

EN STJÄRNA BLAND LAMPOR ÄR

SKANDIALAMPAN

»Rosa rorans bonitatem
Stella stillans claritatem»,
tänker man med Birgittahymnens diktare när man ser dessa underbara inkarnationer av fromma mystikers och svärmiska trubadurers skönhetsdrömmar. Orden »vita duva, renhetens lilja och skönhetens ros», som det heter i la Legende dorée, får här färgernas liv.

Un sourire qui pleure, har man kallat Sankta Annas uttryck på Leonardos underbara tavla. All lyckans fullhet och allt lidandets djup, lust och kval i överfulla mått — och allt upplöst i ett ackord av harmoni — kunde ligga bakom dessa halvslutna ögon, som drömma om en salighet bortom tid och rum, och dessa läppar, som sluta sig kring en ljuvt bitter hemlighet.

Svällande sunda och blodfullt vitala lysa kvinnor med varmt gyllene hy i yppig skönhet på den mästares dukar, som med skäl kallats »det röda blodets målare». Så främmande vår tid än tycks vara för barockens skönhetsideal, måste man dock beundra bilden av Andromeda, kvinnligt hjälplös i all sin berusande sensualism liksom Berninis Constanza Buonarelli, där som någon sagt, man känner, hur konstnärens hand darrat av kärlek och hat, av svartsjuka och förakt.

I bjärt kontrast till barockens kraftfulla skönhetsideal står Van Dycks eleganta porträtt av aristokratins skönheter med det blåaste blod i blåa ådror.

Om det engelska skönhetsidealet av idag kan karaktäriseras med ordet lady — ty i hela det anglosaxiska kulturområdet står lyckligtvis den vulgära skönheten lågt i kurs — så fick redan Reynolds och Gainsborough fram det distingerade och förfina drag, som är engelskans adelsmärke. Med en tillsats av överspänd, i våra ögon något affekterad självfullhet återfinna vi engelska skönhetsstyper hos de en smula sentimentala preraphaeliterna.

Spontan vänlighet, charm, takt och rörlig intelligens utmärka den ryska kvinnan, när hon är som bäst. Mycket av detta har den ryske målaren Serov fått fram på porträttet av en ung ryska, vars drömmande och känsliga drag ge ett starkt intryck av slavisk kvinnlighet.

»La vraie parisienne» kallade nyligen en fransman Chardins bilder av den franska kvinnan, moderligt lutad aver sina små, vare sig hon lär dem läsa eller ser till att de få sin frukost.

Varje folk har sitt skönhetsideal liksom snart sagt varje individ. Vad den nordiska kvinnan begärde av sagans fé var »ett gott hjärta» — den enda skönhet, som består, som Strindberg på gamla dar brukade säga. Mycket av denna slags skönhet utom den övriga finner man i Milles' staty »Lyss» — en bild av den helt unga flickans omedvetna och just därför så intagande charm.

FLEUR.

Iduns byrå och expedition,
Mästarsamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 | Norr 1602 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:
Pr millimeter enkel spalt:
35 öre efter text. 40 öre | Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjn.
och Platssökande 25 öre. för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A.	Idun uppl. B.
Helt år ..... 15:—	Helt år 17: 50
Halvt år ..... 8:—	Halvt år ..... 9:—
Kvartal 4: 25	Kvartal 4: 75

- Steinway & Sons -
Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobbergsgatan 39
Göteborg Malmö

Ingen klagan

om man uppfriskar blodet, rensar magen och tarmar från osunda rester och utdriver urinsyran från kroppen, varmed man undanrödjer roten och grundorsaken till illamående och många sjukdomar.

Denna för hela organismen välgörande process erhålles genom att använda.

Fruktsalt-Samarin

Det bringar vigör och ger hälsa. Pris pr fl. 2.50 som räcker till 50 glas Samarin hälsovatten. Säljes å apotek, i Drog-, Kemikalieaffärer m. fl. ställen.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

Liktornar,

hudvalkar, hudblåsor, o. värter avlägsnas säkert o. smärtfritt med

KOKIROL.

Av läkare rekommenderat. Millionfallt beprövat. Mot fotsvett, skavsår och fotbränna Kokirol fotsalt. Fås i alla apotek o. välsorterade kemikalieaffärer.

**Den som föredrager
smärt, slank figur**

i stället för en tung, fet kropp, dricker som morgondryck och vid måltiden, ett glas av den välsmakande, pärlande drycken Exogen. Pris pr helburk kr. 2.50. (Motsv. c:a 50 dricksglas Exogen-vatten.) Säljes på Apotek och i Kemikalieaffärer.

Finns Exogen ej på Eder ort, exp. två brukar fraktfritt mot postförskott från

EXOGEN MANUFACTURING,
— Stockholm —

AKTA SPETSAR
alla slag till billiga priser i
Teneriffa Magasinet, 5 Biblioteksg.

är världens förnämsta
HÄRMEDEL
och överträffas icke av
något annat liknande
preparat.

Pris pr fl. 3: 75.
Erhålles hos alla 1:sta
klass Parfymeri, Damfri-
sering och Drogaffärer.

Ensamförsäljare:
MADSEN & WIVEL,
Köpenhamn.

**PHOSPHO-
ENERGON-
PILLER**

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tagas av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
**APOTEKET VASENS APOTEKS-
VARUCENTRAL VITRUM,
STOCKHOLM**

Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.
Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

Stockholms Nya Järnsängfabrik.

Rekommenderar sina tillverkningar av Järnsängar, Sängkläder, Ottomaner, Comfort-soffor, Täcken, Kuddar såsom varande de bästa i handeln förekommande. Kontor & Utställning: Norrlandsgatan 16, Stockholm. Telefoner: 7856, 12992, Norr 7181.

Strumpstoppning med maskin.

En nyuppfunnen billig och praktisk hastighetsstoppare som envar bör förskaffa sig.

En firma i Malmö har nyligen utsläppt i marknaden en liten praktisk apparat, benämnd "Stickstrumpan", för stoppning av strumpor, trikåvaror, linne och vävnader av alla slag.

"Stickstrumpan" är genom sitt kvalitetsarbete en för varje hushåll oombärlig, praktisk o. oöverträfflig artikel.

Under det att förr stoppning av strumpor och uppbyggnad av linne ofta för husmodern var ett mödosamt och besvärligt arbete, blir det numera med hjälp av hastighetsstopparen "Stickstrumpan" ett rent nöje. Det arbete, som förr tog timtal i anspråk, utträttas med hjälp av "Stickstrumpan" på några få minuter. Handhavandet av apparaten är så lekande lätt att var och en genast kan påbörja att arbeta med densamma. Varje litet barn, ja, t. o. m. personer med svaga ögon äro i stånd att med hjälp av "Stickstrumpan" utföra det finaste arbete. Apparaten fördelar och den tidsbesparing som uppstår genom användandet av densamma kan icke nog framhållas. Den med apparaten utförda, regelbundna vävnungen kan omöjligt jämföras med ett för hand utfört arbete. Det besvärliga och tidsödande handarbetet bortfaller om Ni använder Eder av "Stickstrumpan". Hastighetsstopparen "Stickstrumpan" ägnar sig för all slags stoppning, från finaste linne till de grövsta yllestrumpor. Gammalt upprepgarn kan användas lika gott som nytt.

"Stickstrumpan" inbesparar tid, arbete och pengar och bör ej saknas i något hem.

Apparaten, väl emballerad och försedd med påbörjat provarbete samt utförlig bruksanvisning, erhålles för det billiga priset av kronor 3:90 plus frakt, och råda vi envar som ännu ej förskaffat sig densamma att genast tillskriva fabrikanter Adressen är endast Sydsvenska Maskinimporten, Avd. 12, Malmö.

Firman antager även agenter å alla platser mot hög provision och fast lön. (Annons.)

En modern viking.

(Forts. fr. sid. 856.)

blan, Barcelonas pulsåder och »jordens vackraste gata». Familjen Puigs hotell i sin lilla otrafikerade gränd ligger blott några minuters väg från Barcelonas största trafikcentra, ett idealiskt läge, inte sant? Las Ramblas de Barcelona utgöra ett viktigt kapitel för sig. Barcelona, det är las Ramblas och las Ramblas, det är Barcelona! Denna exotiska gata har tjusat mången främlings blick. Säkert har mer än ett par blåa svenska sjömansögon förvirrats av Ramblans säregna trollmakt. När jag nu stod där igen efter tre år, måste jag nästan gnugga mig i ögonen. Detta ljus, detta buller, detta böljande människohav! Två rader skuggande plataner löpa på ömse sidor om den breda gångbanan i gatans mitt, myllrande av människor. Utanför trädallén går trafiken på två parallella körbanor och vilken trafik! Första känslan är svindlande. Icke de övriga världsstädernas motorbehärskade inferno, utan en myrstack av alla upptänkliga fordon. Tänk eder tillbaka till 1890-talets parisboulevard påspädd med en lagom portion av 1920-talet så har ni tavlan. Se där en gammal anskrämlig spårvagn i två våningar följd av en ny av allrasenaste modell, den åter eskorterad av en jämmerlig hästdroska, som i sin ordning nästan blir påkörd av en vitlackerad lyxauto, i vilken trona två sköna, bjärt sminkade damer i ljusa dräkter och färglysande parasoller. Men den i erbarmliga trasor hölida unga tiggerskan, som just nu ormar sig mellan en fruktkärra och en privatlandå är lika vacker hon som damerna i bilen, där hon med vredgat rynkade ögonbryn räddar ungen från att bli överkörd. Gångbanan är kantad av en oändlig rad stolar att hyra för »una perra chica» (»en liten hynda») d. v. s. konventionellt talat 5 céntimos. Saknar man detta belopp, så kan man också lätt sitta gratis genom att varje halvtimme byta plats för att förvillna den halvsovande biljettförsäljaren.

När Sverige var sjuksystemer.

(Forts. fr. sid. 854.)

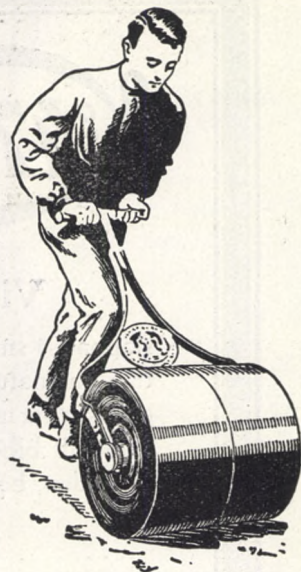
ningen i vagnarne bestod av soppa på silllake med en sked halvkokta, oskalade havrekorn till varje portion.

Stor blev glädjen hos våra resande då gränsen slutligen nåddes. Besvikelsen blev ändå större då de drevos ut ur tåget och vägrades att få överträda gränsen samt fingose hur tåget gick vidare utan dem. Här stodo de nu utan pengar och utan mat. Räddningen kom i form av ett vedtåg med öppna vagnar, vilket de resande, efter mycket bråk, fingose tillåtelse att medfölja tillbaka till Petrograd där de skulle skaffa det utresetillstånd vars uteblivande var förevändningen för deras kvarhållande i Ryssland.

Slutligen återkommo de uttrötta resenärerna till Petrograd och efter 8 dagars vistelse där foro de på nytt åstad, kommo lyckligt över gränsen fram till Reval och vidare med ångare till Stettin.

På båten träffade fru Linder oförmodat fröken Elsa Brändström på hemväg från sina svåra färder i Sibirien och så följdes de åt hem över Sassnitz—Trelleborg.

Hur fru Linder själv ser på sitt arbete framgår av dessa hennes ord, som forma sig till ett tack: »Detta arbete har räddat mig från att duka under för den djupa sorgen vid skilsmässan från min make. Det har givit livet ett nytt innehåll och nya krafter. Därför är det ej värt att tala om vad jag gjort, då jag så djupt känner vad jag fått.»
ADA RYDSTRÖM.

En NÄFVEQVARN'S trädgårdsvält behöves nu för iordningställandet av tennisplanen och trädgårdsgångarna.

Vi tillverka prydliga trädgårdurnor, soffor och bänkar, solvisare m. m., utförda efter skulpturer av nu levande svenska konstnärer.

NÄFVEQVARN'S BRUK

— Grundlagt 1623 —

N Ä F V E Q V A R N

Det ledande svenska kvalitetsmärket

Malmskillnadsgatan 25 B
STOCKHOLM

Ottomaner

en bädd kr. 75,
två bäddar kr. 100.
Chäslonger kr. 28
Ekmöbler, Skinn-
möbler, Sängkläder
fraktfritt. Begär katalog. Danielssons
Verkstad, Huddinge. (Etabl. 1895.)

Babyutstyrslar

bästa modeller och kvalitet.
Provkartong från kr. 8.50.

Linneutstyrsel-affären
GREVTUREGATAN 24 B, Sthlm.
Tel. 754 23.

Giv henne ett sådant!

Drott är garantimärket på eleganta, välgjorde och billiga armbandsur. Ankarverk, 15 rubiner, 14 o. 18 karat, mångfaldiga boettformer, konstnärligt ciselerade. Drottarmbandsuren finnas också i guldbelagda boetter, 10 års garanti, moaré ell. fjädrande armband.

Välsorterade urmakare lämna närm. upplysningar om DROTT.

emaljerade grötkokare

äro de mest hygieniska.
Lätta att hålla rena.
Emaljen absolut fri från hälsofarliga beståndsdelar.

KOCKUMS EMALJVERK
RONNEBY

*Skyddsmärke å varje kät.

En skånsk borgfru.

(Forts. fr. sid. 855.)

Lage är i paradiset med herr Truid." Men när även herr Lage dog ifrån henne testamenterade hon alla sina gods till danske kungen och drog sig undan världen.

Senare på 1600-talet innehades borgen av Sigvard Grubbe, en kunnig och fint bildad man. Christina Munck, Christian IV:s älskade, bodde där också en tid, och gården har tillhört släkterna Ulfstrand, Grubbe, Ulfeldt, Beck och Fries och Stjernblad. 1812 kom den i kammarherren Gustav Julius Coyets ägo. Han var en insiktsfull men hemlighetsfull man som mest vistades på resor. Han testamenterade borgen till sin brorsöns son, Gustaf Johan Coyet, gift med friherrinnan Henriette Cederström. Efter sin makes fränfalle har friherrinnan nu så gott som ensam ansvaret för egendomen.

Den moderna inredningen bär präglet av friherrinnans intresse för blommor och konst. I övre hallen stå flera vackra blommande träd i stora krukor. Där hänga taylor och ses bronser och marmorskulpturer av moderna mästare. Och rummen äro hallen lik i detta. Även i trädgården frigrör sig här och där en bronsgrön graciös statyett ur grönskan.

Friherrinnan Henriette Coyet är född i Hålsingborg i mars 1859. Hennes far var generalen friherre Bror Cederström, hennes mor grevinnan Amelie Cederström, född Ehrensvärd, sondotter till den för sina konsthistoriska intressen kände amiralen, greve Carl August Ehrensvärd och dotterdotter till den av Runeberg besjungne Adlercreutz.

Henriette Cederström växte upp äldst av nio syskon och levde, säger hon själv, ett mycket lyckligt barndoms och ungdomsliv i Skåne, om vintrarna i Malmö, om somrarna på en villa vid Öresund. "Då jag nyss fyllt sexton år", berättar friherrinnan, "flyttade mina föräldrar upp till Elfkarleö

Äntligen upptäckt!

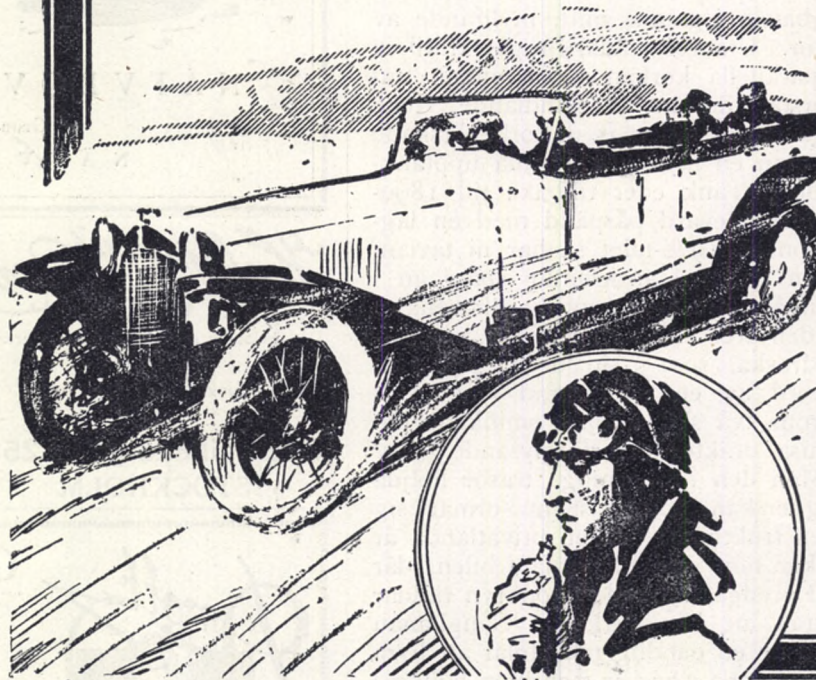
Ögonblicklig och absolut lindring mot astma garanterad.

"Om ej Asthmador ögonblickligen lindrar även de allra svåraste anfall av astma, andnöd och de astmasymtom, som åtfölja bronchitis, komma pengarna att återställas till köparen. Se där de villkor under vilka Ni kan köpa Asthmador och de nya Asthmadorcigaretterna i Sverige. Det betyder intet huru påfrestande eller envist fallet är, eller huru våldsamma och tätt återkommande anfallen äro. Asthmador ger alltid ögonblicklig lindring, vanligen på tio sekunder, men alltid på lika många minuter. Köp ett paket Asthmador genast och prova det vid första anfall. Om det inte giver Eder omedelbar lindring, eller icke kan sägas vara det bästa botemedel Ni någonsin använt, återbetalas pengarna utan avdrag och utan frågor efter en enkel hänvändelse till Dr R. Schiffmans depot i Stockholm under nedanstående adress. Ni får själv avgöra saken utan påverkan från något håll och under en så kraftig garanti löper Ni ingen risk att få ångra en onödig utgift. Dr R. Schiffmans Asthmador erhålles å alla apotek i Sverige till det sänkta priset och Kr. 3.55 pr paket, och Asthmadorcigaretter till Kr. 2.90. Om det emellertid någon orsak ej finnes att få å Eder plats, bör Ni skriva till Dr R. Schiffmans Depot, Stockholm, Postfack 752.

№4711 Eau de Cologne

Vid längre bilfärder

slappas så småningom intresset för den förbiulande traktens natur och sevärigheter. »4711:s» välkända egenskaper motarbeta dylika trötthetskänslor. Den, som vill bibehålla förmågan, att tillfullo njuta av färderna, bör alltid medföra en flaska »4711».

vid Dalälven — min far hade blivit utnämnd till generalbefälhavare för Norrland — och i tre år bodde vi i denna natursköna trakt, varpå vi återvände till Skåne, där jag sedan dess alltid bott." 1884 gifte friherrinnan sig med Johan Gustaf Coyet till Torup och har nu bott på Torups borg i 41 år.

Sedan barndomen har friherrinnan varit mycket road av läsning, "isynnerhet historia, poesi och fransyska" och av blommor och blomsterodling. Dessutom red och dansade Henriette Cederström och Henriette Coyet är alltjämt road av dessa förnöelser.

"På Torup har mitt liv varit fyllt av många intressen", säger friherrinnan, "och jag har lärt mig mycket älska det folk jag här levat bland. Själva den gamla sagofyllda borg där jag haft mitt hem så länge är mig en kär vän. Den berättar mig, när jag går här ensam, många minnen från sin fyrahundraåriga tillvaro, om dem som dragit här förbi, om släkten som kommit och försvunnit och som alla lämnat kvar här något av sin strävan, sin lycka, sin gläd-

je, sin sorg. Starka borgmäktiga män och hängivna kvinnor ha här haft sin hemvist. Inom dess murar kan man få höra genljuda ännu i dag fru Gjörvels kraftiga ord om herr Lage och herr Truid eller Leonora Christina Ulfeldts — Christian IV:s högt begåvade dotter — försäkrat: "Ej något synes tungt för ægte Kjærlighed — Trofasthed är den Dyd

man ej för blues ved". Eller tycker man sig höra Gustaf Johan Coyet, den kloka och älskade husbonde, som längre än någon före honom ägt Torups gods och som med mild men säker hand styrt dess öden, uttala de visa ord han tagit till motto:

"Lantman då du ber för markens gröda
Bed med handen på din plog
Då välsignar bödens kraft din möda..."

Men Torups historia finner man inte bara i en innehållsrik förfluten tid, utan även i skiftande intryck från dess nutid. Kungliga gäster, lärde män, konstnärer, och resande från alla väderstrecken komma ofta dit, och gästfritt står borgens port öppen likaväl för allmogens män och kvinnor som för vänner och fränder fjärran ifrån.

Prins Eugen har målat en utomordentligt vacker tavla av Torup, och bland tavlor, som pryda borgens rum, finnas flera målade och skänkta av honom, liksom målningar av kronprinsessan Margareta och skulpturverk av

**A.-D. FÖRENADE
PIANO &
ORGEL
FABRIKEN
GÖTTEBORG**

Våra svenska instrument äro bäst och i förhållande till kvalitet billigast

**MALMSJÖ-BILLBERG
ÖSTLIND & ALMQUIST
GUSTAFSON & LJUNGQVIST
RÄLIN
GÄVLE ORGEL- & PIANO.**

Oatine

ERFARNA DAMER KÄNNA HEMLIGHETEN MED ANSIKTSVÄRDEN, nämligen dagligt bruk av OATINE. — lätt massage eller ingnidning och avtorkning, och huden blir klarare, ty PORENAs rensas från smuts. Lägg märke till, huru OATINE stimulerar huden och gör den mjuk, så att den håller sig smidig och vacker. OATINE är en daglig beskyddare för sol, vind och köld och är därför oumbärlig. Begär uttryckligen OATINE, "Vit crème — grönt lock" och tillbakavisa alla efterapningar. OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 2:50 samt i stor burk med tredubbelt innehåll Kr. 5:—.

mild och välgörande, uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och väluktande samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. Fås i burkar å Kr. 2:50 och Kr. 5:—.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY A.-B., London, Paris & Stockholm.
Nederlag: Stockholm, Luntmakaregatan 79. Tel. Vasa 142.24.

**Oatine
SNOW**

Carl Milles. I biblioteket finns också en intressant samling böcker, skänkta av olika författare till friherrinnan Coyet med dedikationer till henne.

Kärleken till blommor och intresset för trädgårdskonst grundade den vänskap varmed kronprinsessan Margareta omfattade friherrinnan Coyet. Hon besökte ofta Torup, sade alltid att hon trivdes där så väl och med stort intresse följde hon alla nyanläggningar i trädgården samt skänkte ofta dit vackra och sällsynta blommor. Friherrinnan Coyets arbete för hembygdsvärd intresserade henne även mycket och många av de stora utställningar av hembygdsslöjd som anordnades ute på landsbygden besökte kronprinsessan Margareta år efter år och blev därigenom väl förtrogen med skånekvinnornas märkliga hembygdsslöjd. Deras färgrika dräkt bar hon ofta och gärna.

Även friherrinnan Coyet har sedan flera år tillbaka burit Bara hära's vackra gröna högtidsdräkt med dess enkla vita klut vid alla tillfällen då Hembygdsföreningen eller Röda Korset i Bara samlats, och den som sett henne, ståtlig och vithårig med livliga, intelligenta ögon, alltigenom full av race, vakenhet och livslust, får ett varaktigt intryck av en av Sveriges mest begåvade slottsfruar, som håller föredrag och skriver böcker och som i år blivit invald i en internationell jury för prisbedömning på Parisutställningen.

I. B.-d.

Gikt

är en följd av kronisk rubbing i kroppens ämnesomsättning. Förbygg dylika rubbningar med Globoid, som är urinsyrelösende och avlägsnar själva orsaken till gikt och reumatism.

I Edernt husapotek bör aldrig saknas en flaska Globoidtabletter, som äga den kraftigaste verkan även vid hävande av förkylning, huvud- och nervvärk.

Globoid har ingen menlig inverkan på magen och hjärtat, smakar ej illa och är genom tabletternas form lätt att intaga.

Detta milda, men kraftiga hälsomedel erhålles (utan recept) å alla apotek i flaskor om 40 och 20 tabletter å $\frac{1}{2}$ gram till ett pris av kr. 2:30 och 1:25 pr flaska.

En effektiv, parfymerad, sammetslen kräm, som avlägsnar generande hårväxt.

Rakmaskiner och depilatoire i allmänhet avlägsna håret blott på huden, varemot VEET Krämen utrotar håret i hudbotten. VEET är en parfymerad, sammetslen kräm, som är lika lätt att använda som ansiktskräm i allmänhet. Man smörjer helt enkelt på krämen, i det tillstånd vari den förefinnes i tuben, låter den sitta ett par minuter, tvättar därefter av den, och håret är försvunnet som genom ett trollslag. VEET har icke någon obehaglig lukt och är behagligare att använda än brännande depilatoire, samt mycket bättre än rakmaskin. VEET rekommenderas av alla som provat den. VEET Krämen erhålles till ett pris av Kr. 4.— och Kr. 2.25 i alla parfymier. Engros Depot för Sverige: Eneqvist, Holme & Co., A./B., Vasagatan 15—17, Stockholm.

IDUNS HUSHÅLLSSIDA

REDIGERAD AV ANNA SCHENSTRÖM, GUNILLASKOLAN, UPPSALA.

Det elektriska hemljusbadet bör finnas i varje hem mot

FÖRKYLNING. REUMATISM.

ELEKTR. AB. SIEMENS-SCHUCKERT STOCKHOLM

Pris 75 kr.

EN FINARE LUNCH I AUGUSTI.

Nu är kräftornas, ändernas och släparternas gylene tid inne. Och deras tid hör ihop med månsken och kulörta lyktor och fyrverkeri. Allt det där känna vi så väl till, och därför skola vi ej närmare fördjupa oss i sådana fester. Här föreslås för dagen en del av augusti månads läckerheter serverade mitt på ljusa dagen med en äkta sol lysande över ett glatt sällskap samlat till en finare lunch.

Förslag till matsedel.

Smörgåsbord:

Smör, bröd, rädisor, ost, sill, färsk potatis, Ägg à la Finesse, Krustader med stekt svamp. Små kräft- à la dauber med majonnäs. Stekt and med gelé i äppelhalvor och små brynta potatisar. Kronärtskockor med rört smör. Blandad glace i glas med mandelspån. Kaffe.

Ägg à la Finesse (för 8 pers.).

4 tomat, 8 ägg. Böcklingsmör: 6 böcklingar, 75 gr. smör. Tomaterna skäras i halvor och holkas ur lätt. Äggen hårdkokas, spolas i kallt vatten, skalas och skäras av i ena ändan, så att de kunna stå. Äggen ställas i tomathalvorna och garneras med böcklingsmör, beskrivning se föreg. nummer, som spritsas på äggen (se bilden). Rätten garneras med persilja.

Krustader med stekt svamp (för 8 pers.).

Krustader: 1 ägg, 2 dcl. grädde, 1 msk. smält smör, 1 kkp mjöl, ¼ tsk. salt, 1 tsk. socker. Kokning: Flottyr. Stekt svamp: 3 lit. svamp, 150 gr. smör, salt, vitp., 3 dcl. grädde. Grädde, ägg och smör vispas tillsammans och röres ner i blandningen av mjöl, salt och socker. Smeten vispas slät och får stå och svälla ½ tim. Ett krustadjärn upphettas i den varma flottytren och doppas sedan i smeten. Krustaderna få koka ljusbruna i flottytren som måste vara rykande het. De uppläggas på gråpapper att rinna av. Svampen ansas, brynes i smöret, påspädes med grädde och får koka ¾ tim. Svampen avsmakas

med salt och vitp. och fylles i krustaderna omedelbart före serveringen.

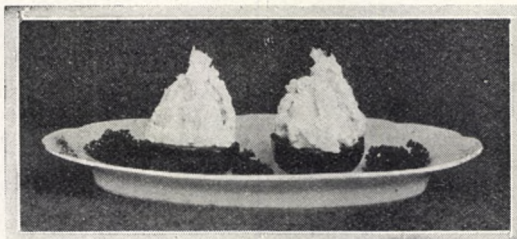
Små kräft- à la dauber (för 8 pers.).

2 tjog kräftor, 4 lit. vatten, 160 gr. salt, 2 dillkronor.

Gelé: 1½ lit. kräftspad, 18 blad gelatin, 2 äggvitor.

Till garnering: Dill, salladsblad.

Kräftorna kokas i saltat vatten med dillkronorna under 15—20 min. och få härefter kallna i spadet. De rensas ur väl, och man skiljer härvid på de vackraste bitarna och "rasket". Kräftskalet sätts

Ägg à la finesse,

på tillsammans med 2 lit. vatten att koka en timme, och spadet silas upp, får kallna och skummas. Kräftspadet smaksättes med salt och eventuellt litet god buljongersättning samt sättes över elden i en kastrull tillsammans med det sköljda och sönderklippta gelatinet och äggvitorna. Blandningen får under kraftig vispning ett grundligt uppkok,

Några trevliga formar för små kräft-aladauber och andra smäsaker i gelé.

varefter kastrullen sättes med lock på vid sidan av elden under 5—10 min. Geléet silas sedan genom fin duk och bör då vara alldeles klart.

Små à la daube formar (se bilden) sköljas med vatten och häri hålles litet gelé till c:a ½ cm. höjd. När geléet stelnat lägger man i kräftstjårter och klor jämte små kvistar av dill, så det ser trevligt

Blandad glace i glas.

ut och håller på gelé, så det står över. När detta stelnat lägger man i rasket av kräftköttet och håller på resten av geléet. När à la dauberarna äro fullkomligt stela stjälpas de upp var och en på ett salladsblad, som lagts på fatet.

Äkta majonnäs (för 8 pers.).

2 äggulor, ¼ tsk. salt, ¼ tsk. pulv. senap, 2 dcl. matolja, ¼ msk. ättika eller citronsaft. Alla ingredienser och redskap kylas väl av. En skål ställes i isblandning och häri läggas äggulorna, salt och senap. Matoljan tillsättes nu droppvis un-

KOKKÄRL

av **KOPPAR och ALUMINIUM.**

Godigt material och förstklassigt utförande.

NICKELFABRIKS A.B. GOTTFRID CARLSON ESKILSTUNA

der mycket kraftig rörning åt ett håll hela tiden. Under tiden tillsättes då och då en droppe ättika eller citronsaft. Såsen bör ha utseende av rört smör, då den är färdig. Skulle den skära sig, börjar man på nytt med två äggulor i en kyld skål, och den skurna såsen tillsättes i små portioner under kraftig omrörning.

Stekt and med gelé i äppelhalvor (för 8 pers.).

2—3 änder, 1 citron, salt.

Till stekning: 50 gr. smör, kokande vatten eller buljong.

Sås: Fett av köttskyn, 2½ msk. mjöl, köttsky, 1 dcl. grädde.

Till garnering: 4 äpplen, vatten, socker, vinbärs-gelé, grönsallad.

Änderna förberedas som vanlig fågel, och få gärna ligga i dricka över en natt. De torkas sedan väl och gnidas in- och utvändigt med citron. De bindas upp och stekas väl i gryta som vanlig fågel. Såsen beredes på vanligt sätt.

Äppelhalvorna kokas mjuka i svag sockerlag. När de kallnat fyller man var och en med röd vinbärs-gelé.

Änderna skäras upp och ordnas på varmt serveringsfat samt garneras med äppelhalvorna och grönsallad.

Blandad glace i glas (för 8 pers.).

Hallonglace: 1 lit. färsk hallon, 75 gr. socker, 3 dcl. vatten, ½ dcl. madeira, samt av 1 citron, karmín.

Hallonen passeras under det att vattnet spädes på. Den passerade massan smakas av med vin, citronsaft och socker samt färgas med röd karamellfärg.

Blandningen fryses i glacemaskin på vanligt sätt till den blivit lagom fast. Den serveras upplagd med varm sked i champagneglas tillsammans med vaniljglacen.

Vaniljglace.

75 gr. socker, ½ vaniljstäng, 3 dcl. vatten, 4 äggulor, 4 dcl. tjock grädde.

Sockret, vattnet och vaniljstängens kokas upp och får stå och dra med lock på, tills det fått tillräcklig smak av vaniljstängens. Äggulorna och lagen får under vispning sjuda över elden. Då krämen

SASOL Skönhetsinstitut och läkare använda och förorda den medicinska skönhetsvälden **SASOL-TUÅLEN**

Säljes å apotek och väl sorterade affärer å 75 öre och 1:25.

DIRIGOLD

Den som värderar högsta hållbarhet i förening med förnämligt utseende väljer

Begär prospekt! Egna utställningar i Stockholm, Hälsingborg och Örebro. DIRIGOLDS FABRIKER, Örebro (Alcometaller).

Då Ni skall köpa
Matsilver
fråga efter
NYSILVERFABRIKEN STAR'S
I Stockholm
tillverkningar.
Finnes hos varje juvelerare.

Oscarshamns
Spis- och Knäckebrödsfabrik
Gustaf Nilzéns

tillverkningar av Delikatessbröd, Superior-Bröd, Knäckebröd N:o 2, Spisbröd och Kuvertbröd äro de förnämsta bröd-sorter som föres i marknaden.

Firman etablerad år 1895 och kvaliteterna belönade med flera guldmedaljer. Rikstelefon 69. Telegramadress Nilzén.

Universalverktyg
av stål, härdat.

Hammare, yxa, hovtång, rörtång, trädavbitare, kofot, skruvmejsel kombinerade; av nytta för hushållet, lantbruket, automobilerna, motorbåten etc.

Pris pr styck för 25 cm. längd Kr. 5: 50

Finnes till salu hos järnhandlare samt hos fabrikanten:
BERGS BOLAG, ESKILSTUNA.

KÖP
OLOF ASKLUNDS
BRÖD
DET ÄR BÄST

Kom ihåg
att
CARL BROSTRÖMS
Åttiksprit o. Vinättika
stå högst i kvalitet.

Cacao är en dryck
som förenar ett högt näringsvärde med en god och fin arom. HULTMANS RENA CACAO är, vad kvaliteten beträffar, den bästa, framställd av den finaste råvara i de modernaste maskiner och under veterinärskaplig kontroll.
HULTMANS FABRIKER - MALMÖ
FIRMAN GRUNDAD 1882
H. M. Konungens och H. K. H. Kronprinsens höfverant

Vävskedar

jämte övriga tillbehör för handvävstolar. Vävspannare, Skyttlar, Skedkrokar och Spolmaskiner köpas förmånligt hos

A.-B. Borås Mek. Väfskedsfabrik, Borås. Rikstelefon 10 28. Exp. till landsorten mot postförskott.

Kockums
VÄFFELJÄRN
med extra långa handtag äro de bekvämaste att baka väfflorna på.
Försäljes av Hrr Järnhandl. o. Bosättningsaffärer, Kockums Jernverk, Kallinge. Försäljningskontor: Stockholm, Drottninggatan 57, 3 tr., Göteborg, Magasinsgatan 22.

är tjock, lyftes den av elden och vispas till den blivit kall, då den till hårt skum slagna grädden tillsättes. Glacen fryses på vanligt sätt och upplägges med värd silversked i glaset bredvid hallonglacen. Alltsammans garneras med färska hallon och eventuellt med några flockar vispad grädde, se bilden.

IDUNS KÖKSALMANACKA
(9—15 aug.).

SÖNDAG. Frukost: Chateaubriand, med brynt potatis; smör eller margarin, bröd, ost, ansjovis, rädisor; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Kokta fiskrullader med fin fisksås och potatis. Stekt and med legymer. Körsbärsglace.

MÅNDAG. Frukost: Ägg och ansjovis i läda; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Köttfärs i krans med blomkål. Vinkallskål.

TISDAG. Frukost: Sillpytt; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Vegetarisk buljong. Falsk fiskfärs med svampsås. Smultron med grädde.

ONSDAG. Frukost: Stekt havregrynsgrot med blåbär; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Ugnstekt ål med skarpsås och dill. Chokladkräm med gräddmjölk.

TORSDAG. Frukost: Njurbullar; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Morotspuré med oststänger. Vaniljpannkakor.

FREDAG. Frukost: Blomkålssufflé med rört smör; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Slottstek med potatis. Augustipäron.

LÖRDAG. Frukost: Kotletter av stekt kött med stuvade morötter; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Kall fiskrätt med kräftor och dill och potatis. Vaxbönor med rört smör.

Körsbärsglace (för 6 pers.). 2 lit. färska körsbär, 50 gr. socker, 4 äggulor, 4 dcl. tjock grädde.

Till frysning: Is, salt.
En del av körsbären sönderkramas, den saft som bildats c:a 2 dcl. sjudes med sockret och äggulorna till det tjocknar och vispas sedan till det kallnar. Grädden slås till hårt skum och blandas ner tillika med de råa bären. Glacen fryses i förut kyld glacemaskin till den blir lagom hård. Den kan sedan skiras upp eller också packas den i form, får stå i köldblandning ett par timmar och stjälpes upp.

Köttfärs i krans med blomkål (för 6 pers.). 300 gr. benfritt oxkött, 200 gr. benfritt kalvkött, 100 gr. späck, 1 ägg, 2—3 kkp. mjölk, ½ kkp st. skorpor, 2 msk. hackad lök, salt, vitp., 50 gr. smör.

Till panering: Ägg, stötta skorpor, 1 stort blomkålshuvud, vatten, salt, 1 msk. ost, 1 msk. st. skorpor, 2 msk. smör.

Köttfärsen beredes på vanligt sätt. Den formas i krans på en väl smord långpanna, paneras och belägges med flockar av smör. Färsen stekes på vanligt sätt i ugnen och när den är nätt och jämnt färdig lägges den på ett runt gratinfat. Ett kokt blomkålshuvud lägges i kransen, beströs med skorpor, riven ost och små flockar av smör. Rätten sättes in i god ugnsvärme, tills blomkålen fått vacker färg. Under tiden öses färsen med köttskyn.

Serveras varm med köttsky eventuellt blandad med tomatpuré.

Sillpytt (för 6 pers.). 1 stor salt sill, 1—1½ lit. kokt potatis, 75 gr. smör, 2 msk. hack. lök, 2 msk. finhackad persilja, vitp., (salt).

Sillen rensas, sköljes, befrias från ben och skinn samt hackas fint. Potatisen skalas och skäres i tärningar, löken hackas och stekes jämte potatis och silltärningarna i brynt smör. Anrättningen serveras på heta tallrikar överströdd med finhack. persilja.

Njurbullar (för 6 pers.). 1 stor kalvnjure, 100 gr. späck, 100 gr. malet kalvkött, 2 ägg, 2 kkp. st. skorpor, salt, vitp.

Till stekning: 50 gr. smör.
Njuren hackas fint jämte späcket samt blandas med kalvkött, ägg och st. skorpor och smaksättes med kryddorna. Kotletter formas och paneras samt stekas vackert ljusbruna på het järnstekpanna. Serveras med potatis och lingon.

Kall fiskrätt med kräftor och dill (för 6 pers.). 600 gr. gös, vatten, salt, 50 gr. smör, 100 gr. mjöl, 2 dcl. grädde, 15 kräftor, vatten, salt, 1 dillkrona, 1 kn. dill, vitp., 2 äggulor.

Garnering: Sallad.
Gösen rensas, fläkes, flås och benas ur väl. Filéerna kokas i saltat vatten och läggas upp på serveringsfatet. Kräftorna kokas i saltat vatten med dillkronorna, rensas och en del stjärtar och klor sparas till garnering. Det övriga köttet rensas väl ur skalen. Skalen krossas och kokas en timme, varefter spadet silas upp.

Smör och mjöl sammanfräsas, grädde och kräftspad spädes på till lagom tjocklek, och stuvningen får koka i 10 min. Häri nerblandas kräftkött, äggulor och 1 kn. hack. dill. Stuvningen hettas försiktigt upp, avsmakas med salt och vitpeppar, får avsvalna något och hålles över fisken. Då stuvningen är kall, garneras den med stjärtar och klor samt litet salad.

DUNTÄCKEN
MADRASSER

göra sängkammaren till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG
Täckfabrik Fjäderränseri

Dammsugaren
VAMPYR
Nya modellen med utblåsningensanordning.

Avlägsnar damm, Rengör, Sparar.
Pris Kr. 145:— med alla tillbehör.

Finnes hos alla välsorterade firmor inom branschen.
Elektriska Aktiebolaget
A E G

SOLO-KAFFE
FRÅN
A. B. MALMÖ
KAFFEKOMPANI
ÅR DET BÄSTA
JAVAKAFFET.

Dagligen färskt
AKTA
SKÅNE-Ø-BRÖD
i Stockholm, med omnejd
SKANEBAKERIET
Tel. 16. LILJEHOLMEN. Tel. 16.
Grundlagt i Ystad 1869, förflyttat till Stockholm 1921.

Sanitetsbindan
PURISSIMA
slangbinda av kemisk ren bomull med fetvaddslägg. Försäljes å apotek och i tekniska affärer.
Tillverkas av
A.-B. ASTRA,
Bödertälje.

Varje familjeförsörjare
bör bereda sina efterlevande pension från
ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN I SVERIGE
Grundad 1784.
Vinst tillfaller de försäkrade i form av årlig tillväxt under insättarens livstid å den blivande pensionen. Denna tillväxt uppgår för närvarande till 7,5 % å det betingade pensionsbeloppet. En betingad pension å t. ex. 1.000 kronor tillväxer således f. n. med 75 kr. om året. Prospekt portofritt på begäran.
STORKYRKOBRINKEN 11. STOCKHOLM.
Tel. 60 00. Tel. N. 10 00.

Beckers
Lino-lackfärg
 gör gamla, slitna lino-
 leummattor som nya.
Beckers
 Säljes hos alla färghandlare.

PARFUMERIE
L'HELIOTROPE
 Karlavägen 12, Sthlm
 (mitt emot Engelbrektskyrkan).
 Tel. Norr 134 01.
 Franska parfym
 Fantasiekammar
 Toilettartiklar

Piska
 och Renovera MATTORNA
 vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

DSP Nyheter
 i Kragar, Västar o. Plisséer! Spetsdukar i stort urval.
 DE FÖRENADE SPETSFABRIKERNAS FÖRSÄLJNINGSLOKAL, Grefteuregatan 13 (Hörnbutiken).

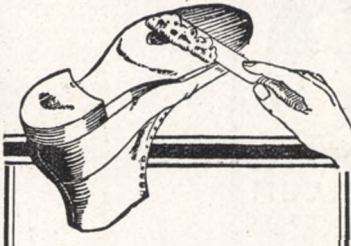
Fyrtornets Konserver
 för smörgäsbordet
 rekommenderas
 RADHES ANJOVIS i ostronsås.
 FYRTORNETS SARDINER.
 KAVIAR, MAKRILL, SILL i olja.
 APTITBITAR, VINGASILL i diill.
 Fyrtornets märke garanterar högsta kval. Tillse att "Fyrtornet" finnes.

Den omtänksamma Husmodern
 vänder sig alltid till
LUNDA TVÄTTINRÄTTNING
 Tel. Drottningholm 20 och 190

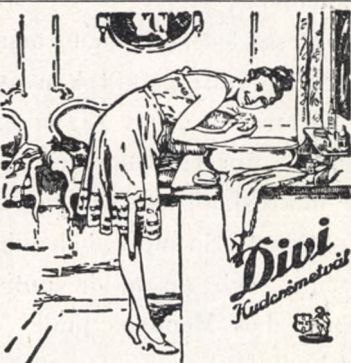
TVÄTT.
 För välgjort arbete, sänd Eder tvätt till
STOCKHOLMS TVÄTTANSTALT.
 Telefon Huvudsta 1 09.

STÅLTRESMADRASSEN IDEAL
 Patenterad.
 Hygienisk — Billig — Hållbar.
 Ny prislista gratis och franco.
 AKTIEBOLAGET RESAR
 Tel. 780. Karlstad. Tel. 780.

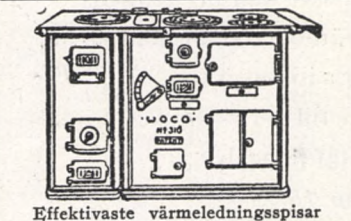
GLORY
TANDCRÈME

Att själv laga
 sina skor är en mycket enkel sak. Med en burk Resolit lagar Ni lätt 20 st. trasiga skosulor, av läder eller gummi, precis lika bra som någon skomakare, och hela kostnaden blir 2.85.
 Det skulle aldrig falla Eder in att kosta på halvsulning av Edra gamla skor, som Ni annars skulle kunna hava stor nytta av, t. ex på landet.
 Börja Ni en gång använda Resolit, kommer Ni fortsätta och därmed spara hundratals kronor. Över 86,000 st. sålda. 100-tals intyg finnas.
 Säljes hos N. K., Beckers, och alla färg- och skohandlare i Sverige samt från Resolitagenturen, Stockholm, L. Vattugatan 25. Tel. 12263.
 R. 9.

En tvål med den dubbla egenskapen att rena huden och göra den vacker.
 FÖR DEN NYFÖDDE. Komplet, finnydd utstyrel. Extra elegant 15 kr., samt Kr. 10. Mjukt, tvättstarkt kvalitetstyg. Mönster å besk. på begäran medf. Idealisk, handsydd bärmantel 5 kr. Fru Caspersson, Örebro I.

Effektivaste värmeledningsspisar
WOCO
 Begär offert. Woco-Verkstäderna, Motalå

Tvätt- & Strykinrättningen EXCELSIOR
 Birger Jarlsgatan 35
 STOCKHOLM
 Namnanrop "EXCELSIOR"

Svält ej
 Edra krukväxter. De leva ej endast av vatten. Giv dem Plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växt-närings-salt. Erhålles på bleckburkar hos Frö-, Färg- och Kemikaliehandlare. Begär originalförpackning.

Bensintvätta
 kostymen vid Saltsjöbadens Kem. tvätt.

Tandköttsfickor, tandborste, tänder
 hållas bäst rena med
Dentosal,

som löser sig i vatten och saliv och därför försvinner och icke som andra tandpaster endast uppslammas och kvarstanna i mellanrummen, varigenom Ni har stora möjligheter för att borsta den beläggning, som sitter på tandytorna tillsammans med de olösliga och bindande tandpastorna in i mellanrummen och där befordra uppkomsten av både caries (hål i tänderna) och alveolarpyorrhe (infektionshärdar i tandköttsfickorna, varigenom tänderna så småningom lossna).
 Pasta pr tub vanl. storlek 75 öre
 Pasta pr tub, 3 ggr vanl. storl. 2 kr.
 Pulver pr ask (aluminium) 75 öre

Infört genom
Stockholms Läkareförening
Doktor A. Kjellbergs
 Kurs i massage och sjukgymnastik.
 Begär prospekt: Tel. Norr 667.
 Stockholm. Holländaregatan 3.

Doktor J. Arvedsons kurs
 i Sjukgymnastik, Massage
 Pedagogisk Gymnastik
 medför enligt kungl. Maj:ts medgivande samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymn. Centralinstitutet.
 Kursen, 2-årig, börjar den 15 sept.
 Prospekt på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odengatan 1, Stockholm.

Professor PATRIK HAGLUND
 Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska Privatklinik
 Sturegatan 62, Stockholm.
 R. T. 75025. N. 8301.
 För behandling av hållnings- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubbingar.

D:r A. Karsten
 Medicinsk Elektricitets-,
 Ljus- och Röntgeninstitut
 Kungsgatan 60, Stockholm

Nästa kurs 14:de arbetsåret i
Massage- och Sjukgymnastik
 värme, ljus- o. elektr. behandling, zandergymnastik, diathermi m. m. börjar den 15 sept.
 Göteborgs Gymnastiska Institut.
 Östra Hamng. 45. GÖTEBORG.
 Tel. 96 80. Begär prospekt!

Gymnastikdirektörsexamen
 avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
 Ny kurs begynner i början av sept.
 Prosp. Major G. Thulin, Lund.

I sjukgymnastik, massage
 och övriga FYSIKALISKA BEHANDLINGSMETODER börjar ny kurs. Grundl. utbildning. Platsansökn. Bill. inack. Begränsat elevantal. Anmälan snarast erforderligt, enär pågående kurs övertecknad.
 MALMÖ ZANDER-INSTITUT.

Hushållshandskar,
 extra prima Kr. 2:— med förstärkning 2:50 pr par. (Uppgiv handsknummer.)
 Sjukvårdsmagasinet "SUPERBE",
 Jakobsbergsgatan 6, Stockholm.

"En glädjens tid"

är syltningstiden — förutsatt att syltningen lyckas. Utan överdrift kan man påstå att syltkitteln spelar en mycket viktig roll.

Skultuna syltkittlar ha visat sig fylla de högsta fordringar såväl ifråga om form som material. Antingen man nu stannar för koppar eller aluminium äro syltkittlarna av detta märke de förnämsta i marknaden. Den mjukt välvda botten har visat sig lämpligast för syltningen och tusentals husmödrar landet runt ha funnit syltningen bereda odelat nöje sedan de lärt känna och börjat använda Skultuna syltkärl.

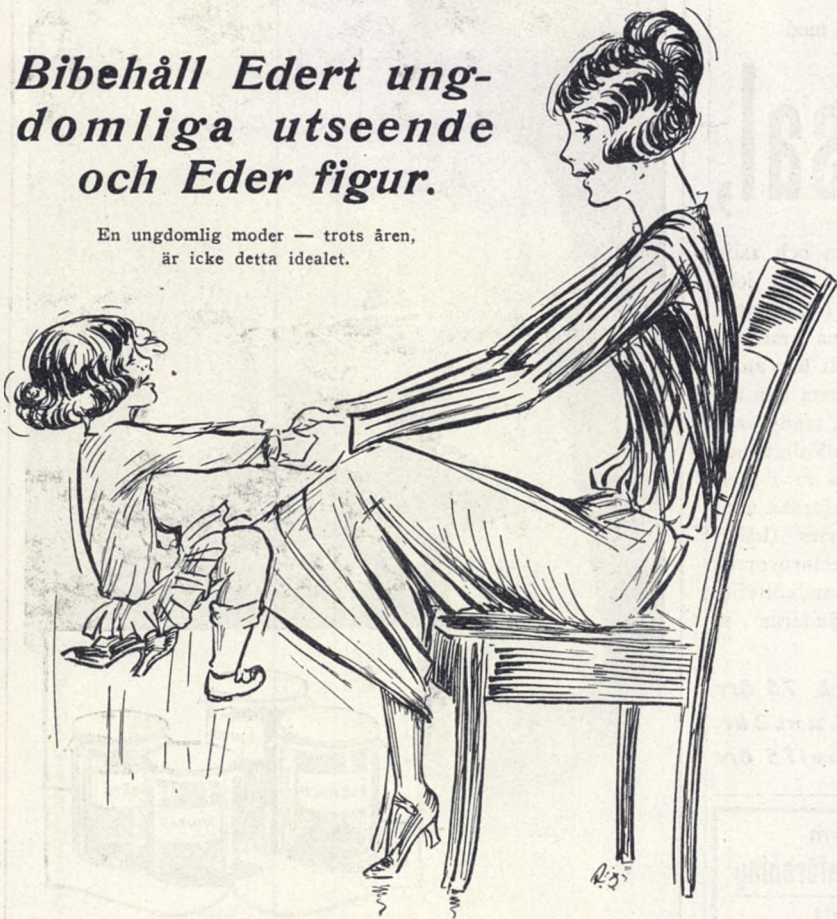
Skultuna
 Kronan och Sigillet
 äro Eder garanti.

Den enda affär i Sverige som säljer
Kristaller
 från eget bruk direkt till allmänheten är
SVENSKA KRISTALLAFFÄREN
 GÖTEBORG STOCKHOLM MALMÖ
 Ö. Hamng. 27 Vasag. 23-25 Söderg. 10 (Auditorium)
 Nyöppnad afdelning för försäljning av vårt bruks tillverknings av ordinarnt hushållsglas.

Springmadrasser
 för alla ligg- o. sittplatser.
Bildynor - Stålmöbler
 Bord, Stolar och Taburetter. Försäljes genom herrens Järn- och Möbelhandl. eller direkt från fabriken. Landets äldsta fabrik i branschen. Illustrer. priskurant franco.
 SKAND. SÄNGRESÄRFABRIKEN
 Tel. 344. KARLSTAD. Tel. 344.

Bibehåll Edert ungdomliga utseende och Eder figur.

En ungdomlig moder — trots åren, är icke detta idealet.

Hälsa och slankhet äro beroende av, att alla organen hållas i god form. Därtill erfordras Epsin Salt, vilket efterbildar de naturliga mineralkällsalterna i Budapestvatten (Aesculapkällan).

Tag varje morgon Epsin Salt i ett halvt glas varmt vatten och Ni kommer att känna dess hälsosamma inverkan.

Erhålls i burkar för 100 dagars förbrukning å Apotek, Drog- och Färghandl. m. fl. eller pr. efterkrav (3 burkar franko) från Malmö-kontoret.

A.-B. ALFRED BENZON & Co
MALMÖ · STOCKHOLM · GÖTEBORG

E. 12.

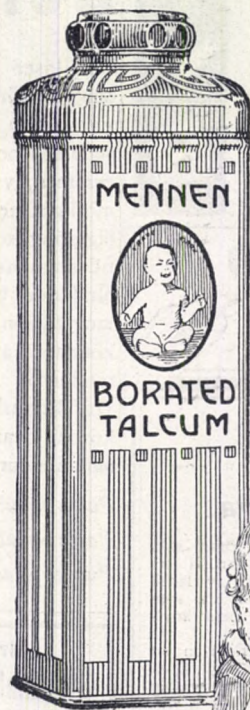

Vit tvätt — vita händer.

Ett bra tvättmedel angriper endast smutsen. Tyget som tvättas och händerna som tvättas få ej förstöras. Varje husmor, som är rädd om sitt linneförråd och rädd att få "arbets händer" använder med fullt förtroende

NABO
det själverkande tvättämnet
med
BENSIN

Stora paket
å 65 öre

Mödrar!

Läs detta
meddelande!

Skriker Edra småttingar? Förlora de i vikt? Lida de av hudrodnader?

Ofta äro dessa ledsamheter försakade av fuktighet, som icke tillräckligt omsorgsfullt kan avlägsnas med handduk, stundom försakas de av skavning i hudveck.

Slå Mennens Bor-Talkpuder rikligt över Babys hud. Miljoner av mikroskopiska svampar skola då uppsuga varje spår av fuktighet. En mjuk, behaglig hinna skall skydda mot skavning och de milda antiseptiska, läkande egenskaperna hos Mennens puder skola avvärja faran för hudinfektioner.

Baby skall så gott som ögonblickligen visa sig uppskatta Mennens puder genom att skratta i stället för skrika, öka i stället för minska i vikt.

Om Ni icke kan få Mennens i den affär där Ni brukar göra Edra inköp, skriv till

A.-B. Gustaf Eneqvist
Vasagatan 15—17
STOCKHOLM

A.-B. Gustaf Eneqvist
Vasagatan 15—17
STOCKHOLM.

Tag önskar försöka Mennens Bor-Talk-puder. Sänd ett gratisprov. Var kan detta puder köpas?

Namn: .....

Adress: .....

MENNEN'S

Bor-Talk-puder

De bästa minnen
från barndomstiden samlar Ni
med en

Goerz Box Kamera
till Kr. 20.—

En enkel konst är fotografering
om man har en Goerz kamera.
Efter 10 minuters undervisning
i en specialaffär kan Ni själv
taga goda bilder.
Med Goerz Tenax Film de
bästa resultaten.
Goerz Kameror och Film fås i
alla fotoaffärer.

CFE
BERLIN

**Vad är
Hadenon-Tabletten?**

Hadenon-tabletten är ett av vetenskapen funnet oskadligt, smakfritt, osvikligt syltkonserveringsmedel, enkelt i användningen. Ingen salicyl eller annat skadligt ämne. Man kan konservera frukt, bär, sylt och saft, även utan socker, dyrbara konserveringsapparater, särskilda glas och gummiringar för ytterst låg kostnad. En Hadenon-tablett om 1 gr. bevarar under praktiskt taget obegränsad tid 1 kg. sylt eller saft. Intet mögel, ingen jäsnings. — Om Eder handlande ännu icke för Hadenon-tabletten sända vi gärna per post mot 30 öre per rulle om 10 tabletter plus 5 öre till porto. 10 rullar portofritt. Sänd genast frimärken, så sända vi omgående önskade antal rullar. — Hadenon-tabletten tillverkas av den inom läkemedelsframställningen världsberömda Saccharin-Fabrik A/G.

Ensamförsäljare för Sverige:
O. SUNDRÖM & Co, A.-B.
GÖTEBORG.

FOTO-

grafera Eder familj,
Edra vänner och be-
kanta. Medtag kameran
på Eder resa, semester
och utfärd. Kom ihåg
att Edra amatörfotogra-
fier bliva de bästa min-
nena av glada och trev-
liga händelser.

Kameror och tillbehör

i största urval från

STÖLTENS FOTO-HUS
MALMÖ

Begär katalog N:o 102.

Kryssordstävlan i n:o 32.

	1	2		3	4	5	6		7	8	
9				10					11		12
13							14				
				15	16	17					
18	19		20		21			22		23	
24			25	26			27			28	
29			30				31			32	
33		34			35	36		37	38		
				39			40				
41	42						43			44	
45				46	47	48			49		
	50										

Vågräta ord: 1. Får den som är flitig. 9. Förkortning för månads namn. 10. Betyder år. 11. Ett slags skrivtecken. 13. Förekommer vid slipning. 14. Användes av sömmerskor och kreatur. 15. Det bästa. 18. Likgiltig. 21. En sådan bör man inte bryta. 22. Måtes hastighet ibland i. 24. Socken i Stockholms län. 25. På räkningar. 27. Djur. 28. Ton i den italienska sångskalan. 29. Bör gå rätt. 30. Verb. 31. Är hal. 32. Träd. 33. Förekommer vanligtvis vid konserter. 35. Att äta ur. 37. Kvinnonamn. 39. Måste man ha för att kunna utföra 33 vågrät. 41. Vingla. 43. Lärjunge. 45. Vred. 46. Tillhör den förflutna tiden. 49. Göra nöjen. 50. Att sätta ljus i.

Lodräta ord: 1. Förutsäga. 2. Leta. 3. Uppvakande. 4. Växer i skogen. 5. Obekant. 6. Ha många blommor. 7. Svensk statsman. 8. En norsk sångerska. 9. Ett sätt att döda. 12. Varma platser. 16. Brukar man ej göra om man är vid dåligt lynne. 17. Fisk. 19. Bakverk. 20. Gräddas pannkakor i. 22. Snask. 23. Förebud. 26. Utrop och verb. 27. Käril. 34. Kan man göra med bröd. 35. Skörden härav är nu avslutad. 36. Illaluktande. 38. Liknar till utseendet en böna. 39. Något som ett flygskepp kan företaga. 40. Omslagets vikt. 42. Vanligtvis av papper. 44. Svart. 47. Brukar man göra med presenter. 48. Samma ord som 31 vågrät.

Vid lösningens insändande inskrivas bokstäverna i resp. rutor, antingen på den ur tidningen klippta bilden eller på en ritad kopia av denna. I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas som extrapris mellan de bägge pristagarna förutom redaktionens pris på 5 kronor vardera. Kuvertet märkes "Kryssordstävlan i n:r 32".

Fixeringsbild i n:o 32.

Här är två vädervarvar, men var är mjölnaren.
Lösningarna insändas inom en vecka efter numrets datum; i pris utdelas tre barnböcker.

VILL NI —

trots värmen ha matt, härlig
hy och icke skinande och blank,
använd då

**F. PAULI'S äkta
LILJEMJÖLK CRÈME**

Något läskande behövs
när solen skiner hett
Tulo är för hals och svalg
förvisso nummer ett.

»Den lille halsläkaren»

Ni behöva
FAT- och TÅRT-PAPPER

Se upp!

Rekvirera
Svensk tillverkning från

**LITHOGRAFISKA
AKTIEBOLAGET
NORRKÖPING**

Ät Mackintosh's läckra Lyxkola och Chokolad-Kola

Fås i alla Speceri-, Frukt-
och Konfektyraffärer

Ät Carr's läckra Kex och Chokoladkex

Fås i alla Speceri-, Frukt-
och Konfektyraffärer

Drick Battini Ät Battini äkt läckra Bärsaft Marmelad i särdeles dekorativa flaskor. Bruka Battini Senap

Order mottagas: Fås i alla Speceri-, Frukt-
och Konfektyraffärer
N. 1377.

Geysir och Ariel

Kokspisvärmeledningsspisar.
De bästa i marknaden.
Över 10,000 st. i bruk.
Förslag gratis efter insänd ritning.
A.-B. Jernverksmagasin, Malmö.
Rikstel. 24 04, 8 16, 5 26.
Telegr.-adr.: Kockumsjern.
Vid förfrågan, uppgiv annonsorgan.

För vitläckering

finnes ingen bättre färg än emaljfärgen Chinalack, som är hållbar, spegelblank, porcelinshård, svensk tillverkning, prisbelönt med guldmedalj. Tag inga minderverdiga efterapningar. Hos varje färghandlare finnes
AR-MAN
CHINALACK
Dorch, Bäcksin & Co:s A.-B.
Göteborg. Avdelningskontor i Sthlm.

IDUNS KOKBOK

av Elisabeth Östman-Sundstrand

är en oundgänglig hjälp vid
syllning,
konservering,
svampinläggning.

J. trefärgstryck rikt illustrerad
ny upplaga.

Kr. 6:-

Rekvirera genast från närmaste bokhandel eller direkt från
Iduns Expedition Stockholm.
Mot postförskott. Portofritt.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Huru långa och dyrbara äro kurserna vid Tillskärarakademin? Jag är en helt vanlig sömmerska — nu undras om man skulle genomgå en kurs på tre mån., och vore därmed så hjälpt, att man kunde påräkna plats att förestå syateljé eller dylikt? Lämnar skolan prospekt och hur är adressen?
Ansola.

Svar: Stockholms Tillskärarakademi har två olika kurser, en *lärlingskurs* för klännings- och kappsömmerskor och en *yrkeskurs* för utbildning av tillskärerskor å ateljé. För inträde i denna senare kurs fordras 3 års ateljéarbete. Utbildningstiden är 8 veckor med daglig undervisning. Avgift 225 kr. Friplatser finnas.

För lärlingskursen fordras endast någon förkunskap i sömnad. Kursen 8 veckor, avgift 200 kr. Friplatser.

Adressen är: Drottninggatan 71 A, Stockholm.

Fråga: Vid sommarnöje vid Askrikefjärden hitom Waxholm besväras vi i en vik, som tidigare var vassbevuxen av en grön vattenväxt, som har små vita blommor. Växten ökar sig år från år och att uppkasta den gröna slemmiga massan på strand lönar ej. Finns medel utrota densamma?
Protus.

Svar: Det enda som kan göras är att med en stadig kratta med långt skaft söka nå rötterna och raka bort växterna. Mycket besvärligt men går nog — så småningom.

Fråga: Skulle vara tacksam om jag genom Idun kunde få adress på någon skicklig hudläkare i Göteborg.
Landsortsbo.

Svar: Om det är fråga om någon hudsjukdom, kan ni med förtroende vända er till Doktor Erik Belfrage, Göteborg.

Fråga: Kan Idun föreslå något hem för klena barn, där man med fullt förtroende kan lämna en 7 års flicka från bildat hem, som är sjuklig och nervös?
Mor.

Svar: Syster Majas barnpensionat, Rönninge samt Fröken Juhlin Dannfelts konvalescenthem för barn, Tullinge.

Fråga: Har en getskinnsmatte, som en gång varit vit men nu är mycket smutsig. Kan man själv göra något åt den, så att den blir ren igen?
Oerfaren.

Svar: Mattan skall först piskas på avigsidan, så att allt löst damm går ur. Därefter tvättar man den helt enkelt i ljum lösning av tvåflingor och sköljer den i ett par ljumma vatten. Den hänges att torka i fria luften helst i blåst eller drag och piskas emellanåt under torkningen samt skakas ut.

Fråga: Vill Idun godhetsfullt lämna mig upplysning om lagen för "Herr" framför och efter en titel, t. ex. kyrkoherden, överläkaren o. d.?
Borde veta det.

Svar: Förmodligen menar ni hur en titel med "herr" skall formuleras på adressen till ett brev, ty det är mindre vanligt att vid tilltal säga "herr kyrkoherden, herr överläkaren". Då nöjer man sig vanligen med den titel som tillkommer vederbörande, t. ex. kyrkoherden, doktorn etc. På en adress skriver man "Kyrkoherden herr N. N." och som överskrift inuti brevet, om man är obetydligt eller alls inte bekant, "Herr Kyrkoherde N. N." jämte adressorten.

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

Gulliver. Nej tack.
Arbetsam familj som i nr 7 av Idun detta år hade inne en fråga bedes uppgiva namn och adress för privat meddelande.

175.000

volymen ha hittills
på svenska utgått

av

BARCLAY'S

ROMANER

En BARCLAY-volym

BÄSTA

PRESENT

OGH

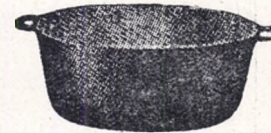
SOMMARBOK

FAHLCRANTZ & Co.

För syltningstiden!

"R - S - S"

grytan utv. brun- och
inv. granitemaljerad

är för hushållet oundgänglig och den bästa.
Garanti för hållbarhet.

A.-B. ANKARSRUMS BRUK,
ANKARSRUM.

TELEGRAM

Nedbringa Edert omkostnadskonto

genom att köpa Tyger och Beklädnadsartiklar direkt av oss. Nya prover å en massa moderna, trevliga och lättsålda Blus- och Klänningstyger m. m. sändas omg. på begäran gratis och franko. Inga fördringar mellan händer. Förstklassig och reel behandling. Provenlig expedition med reträtt.
Tillskriv oss därför omgående.

FABRIKSBOLAGET
adr. Reftele.
Rikstel. 41.

Silo Vitamin-Choklad

Är ytterst delikat och närande samt enastående i svenska marknaden. Pris 25 öre. Finnes ej Silo hos Eder minutör, tillskriv PIX A.-B., GEFLE.

HANDDUKEN

nr registrerat.

spelar en större roll, än man vanligen tänker sig, när det gäller att hålla porerna rena och huden fräsch. En handduk, som frottéran utan att överretta huden, som snabbt och effektivt absorberar vattnet vid torkning och som sålunda icke lämnar huden halvtorr och därför lätt angräplig för hudsjukdomar, är en nödvändig faktor vid hudens vård. Det har varit vår uppgift att bl. a. goda egenskaper även åstadkomma dessa hos Allmøgedrällen.

Försäljes genom våra befullm. försäljare eller direkt.
Vacker ill. katalog jämte kvalitetsprov gratis och franco på begäran.

WALLNERS HELSINGELINNE-INDUSTRI

H. M. Konungens Hovleverantör

HUDIKSVALL

Av SANGALLA té

rekommendera vi våra kända märken

"Pekoe Souchong"

"Imperial", "Ordinary"

1 originalförpackningar

PERCY F. LUCK & Co.

Ett gram försiktighet

är bättre än ett kilo övermod, det besannar sig alltid, när det gäller små, till synes ofarliga sår. Innan man vet ordet av sticker blodförgiftningen upp huvudet och en plägsam och farlig sjukdom blir följden. Förbygg detta genom att behandla sårskadan med

Syster ELLAS Sårsalva

med Burows lösning — genast!

LIKTORNAR

fotsvullnad o. annan fotortyr botas enl. bruksanvisning med

NOGIBOL FOTSALT
PLÅSTER

Ett fotbad endast 15 öre.

NOGIBOL-Plåster, smärtstillande, m. 5 lik-

tornsringar 1 kr., d:o utan ringar, stor bit 75 öre. Vågra köpa utländska fotpreparat. Tillsk. TEKN. FABR. BORE, Stockholm

De små krypen håller man på lämpligt avstånd med Kammerjäger, det bästa medlet för utrotande av loppor, löss, mal, flugor, kackerlackor och skåktor. Till salu i alla kemikalieaffärer. Pr ask 0:65 och 1:25.

GIFT

Et utan att först ha besökt
aldrig! LJUNGGRENS
Möbelaffärer

15 Malmskillnadsg. 15,
Stockholm.

Att avsluta en god middag med en god efterrätt är ett nöje för varje husmoder. Ni kan snabbt tillaga den mest delikata efterrätt med

Benzona Puddingpulver

ty en Benzona pudding försvarar sin plats. Ni behöver blott ett paket Benzona puddingpulver samt litet socker och mjölk.

Puddingen serveras antingen med vispad grädde eller med Benzona vaniljcreamsås och blir omtyckt av alla.

B 46

Vänta inte! Gör som jag.
Köp genast

Karlskrona
Slottsmakaroni

GÖTA KANAL

Vårt lands vackraste och intressantaste farleder:

STOCKHOLM—GÖTEBORG

STOCKHOLM—JÖNKÖPING

Lär känna mellersta Sveriges växlande och härliga bygder. Bekväma turistångare gå flera gånger i veckan i varje riktning. Besök vid Vreta Kloster, Vadstena, Trollhättan m. fl. platser. Enskilda resor, sällskapsfärder och skolresor.

Begär turlista och upplysningar genom Resebyråerna eller direkt från

ÅNGFARTYGS AKTIEBOLAGET GÖTA KANAL
GÖTEBORG - STOCKHOLM

Kom får du smaka

på denna härliga veteulle, nyss kommen ur ugnen. Det är alldeles underbart, vilken arom det blir på brödet och hur lätt och vackert det blir av TRELLEBORGS KOH-I-NOOR.

Mjölets kvalitet beror dels på råvaran, dels på förmalningen. Ur samma råvara utvinnes vid förmalningen successivt mjöl av något varierande kvalitet. TRELLEBORGS KOH-I-NOOR är den finaste kvaliteten ur den äldste och mest omsorgsfullt valda råvara. Intet bröd kan därför jämföras med det, som bakas av

TRELLEBORGS

KOH-I-NOOR

Säljes i 10 kg. handdukpåsar samt i förpackningar om 5, 50 o. 100 kg.

TRELLEBORGS ÅNGKVARN